

شماره چاپ: ۱۱۴۴

دوره نهم - سال سوم

شماره ثبت: ۴۹۱

تاریخ چاپ: ۱۳۹۳/۵/۲۹

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه رفع موانع تولید رقابت پذیر
و ارتقای نظام مالی کشور»
(ویرایش اول)

کد موضوعی: ۲۲۰

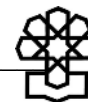
شماره مسلسل: ۱۳۸۸۹

شهریورماه ۱۳۹۳

به نام خدا

فهرست مطالب

مقدمه	۱
۱. تحلیل دولت از دلایل رکود تورمی و راهکارهای پیشنهادی	۲
۱-۱. تحلیل دولت از دلایل بروز رکود تورمی	۲
۱-۲. سیاست‌های پیشنهادی دولت برای خروج غیرتورمی از رکود (در بسته سیاستی خروج از رکود)	۳
۱-۳. پیشنهادهای قانونی دولت برای خروج غیرتورمی از رکود (در لایحه رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور)	۵
۲. الگویی برای ارزیابی پیشنهادهای مرتبط با لایحه رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور	۷
۳. بررسی مواد لایحه	۱۱
پیوست	۵۷

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور»
(ویرایش اول)

مقدمه

رکود اقتصادی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲، با توجه به مشاهدات آماری، از نظر عمق و طول دوره بی‌سابقه بوده است. به‌منظور خروج از این رکود تورمی دولت پس از ارائه تحلیل خود از دلایل بروز این پدیده در اقتصاد ایران که در گزارشی با عنوان «چرایی بروز رکود تورمی و جهت‌گیری‌های برون‌رفت از آن» منتشر شد، در گزارش جداگانه‌ای با عنوان «سیاست‌های اقتصادی دولت برای خروج غیرتورمی از رکود طی سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴» راهکارهای مورد نظر خود را برای خروج از این وضعیت ارائه و از تمامی صاحب‌نظران و ذی‌نفعان در تکمیل آن طلب استمداد کرد. در گزارش اخیر برخی از راهکارها به‌عنوان راهکارهایی که نیازمند تصویب قانون هستند مشخص گردید. متعاقب آن دولت نیازهای قانونی رفع موانع تولید پیشنهادی خود را طی لایحه‌ای با عنوان «رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» به مجلس شورای اسلامی تقدیم کرد که یک فوریت آن نیز مورد تصویب مجلس قرار گرفت.^۱

با توجه به اهمیت موضوع و ضرورت بررسی دقیق مواد و پیشنهادهای قانونی، ضروری است که علاوه بر کلیات لایحه، جزئیات آن نیز به‌دقت مورد بررسی قرار گیرد. این گزارش سعی دارد ضمن تبیین چارچوب کلی لایحه پیشنهادی دولت به بررسی کارشناسی مواد پیشنهادی پرداخته و پیشنهادهای اصلاحی یا تکمیلی ارائه دهد. بنابراین دو قسمت مهم این گزارش را تبیین تحلیل دولت از دلایل بروز رکود تورمی و راهکارهای پیشنهادی آن و بررسی جزئیات مواد تشکیل می‌دهد. علاوه بر این دو قسمت، موضوع دیگری که حائز اهمیت است چگونگی مواجهه مجلس شورای اسلامی با پیشنهادهای متعددی است که به‌منظور تکمیل و اصلاح لایحه اصلی از سوی نمایندگان محترم و نهادهای مختلف ارائه می‌شود. در این راستا لازم به نظر می‌رسد که مجلس شورای اسلامی با در نظر گرفتن معیارهایی متناسب با اهداف اصلی ارائه لایحه، نسبت به بررسی و پذیرش پیشنهادهای مناسب و حذف پیشنهادهای فاقد معیارهای مذکور اقدام نماید.

۱. در مقدمه بسته سیاستی دولت با هدف تسریع در پیگیری مجموعه سیاست‌های خروج از رکود و تهیه آیین‌نامه‌های اجرایی و لوایح مربوطه، هر بند از سیاست‌ها از نظر مرجع تصمیم‌گیری به سه دسته تقسیم شده و دسته سوم که در بسته با علامت (***) مشخص شده سیاست‌هایی است که برای تصویب و اجرا نیازمند تصویب قانون در مجلس شورای اسلامی بوده‌اند. در جدول ارائه شده در پیوست ۱ این گزارش موارد سه ستاره بسته سیاستی دولت با مواد لایحه مقایسه شده است.

۱. تحلیل دولت از دلایل رکود تورمی و راهکارهای پیشنهادی

۱-۱. تحلیل دولت از دلایل بروز رکود تورمی

تحلیل دولت از بحران اخیر رکود تورمی اقتصاد ایران در قالب نظریه‌های مرتبط با ادوار تجاری ارائه شده است. براساس این نظریات، فراز و فرود یا به عبارت مرسوم رونق و رکودهای اقتصادی دارای چند وجه مشخصه هستند: اندازه^۱ آنها از حیث عمق رونق یا رکود، مدت آن^۲ از حیث دوره زمانی که دور تجاری کامل به درازا می‌انجامد و تقارن یا عدم تقارن^۳ آن به این معنا که آیا رونق و رکودها به صورت متقارن رخ می‌دهند یا خیر. ویژگی‌های فوق در هر دور تجاری به سه عامل ماهیت شوک اولیه وارده به اقتصاد از نظر شدت و فراگیری آن و مکانیسم‌هایی که آثار شوک اولیه را به سایر بخش‌ها منتشر و دوره‌های آتی منتقل می‌کنند دارد. در کنار این تحلیل جنس و ماهیت مکانیسم‌های انتشار^۴ و انتقال در اقتصادی وابسته به ساختار اقتصاد مذکور می‌باشد که در گزارش دولت به صورت جداگانه تحت عنوان عوامل زمینه‌ها به آن پرداخته شده است. بنابراین، در بسته تحلیلی ارائه شده توسط دولت به منظور تحلیل چرایی بروز رکود تورمی در اقتصاد ایران چهار دسته عوامل شناسایی و تبیین شده است:

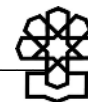
۱. عوامل زمینه‌ای شامل وابستگی تولید به واردات، وابستگی تأمین مالی بنگاه‌ها به بانک‌ها، وابستگی بودجه دولت به نفت و وابستگی تولید به انرژی است که عمدتاً ناشی از انحراف قیمت‌های کلیدی از قیمت تعادلی آنهاست. در تحلیل وابستگی تولید به واردات بر تثبیت نرخ ارز اسمی در سنوات گذشته تأکید شده است، در وابستگی تأمین مالی بنگاه‌ها به بانک بر منفی بودن نرخ سود حقیقی تأکید شده است و در وابستگی تولید به انرژی بر پایین بودن قیمت حامل‌های انرژی تأکید صورت گرفته است.

۲. تکانه اولیه که در تحلیل دولت تحریم نفتی و کاهش ارزش افزوده بخش نفت در نظر گرفته شده است.

۳. عوامل انتشاردهنده که شامل تلاطمات ارزی، کاهش واردات و کاهش مخارج دولتی بوده و سبب شده است اثر تکانه (شوک) اولیه در بخش نفت به سایر بخش‌ها منتشر شود.

۴. عوامل انتقال‌دهنده که شامل تنگناهای مالی، کاهش پس‌انداز و سرمایه‌گذاری و کاهش مصرف و تقاضای کل بوده و سبب شده است آثار رکود به دوره‌های بعدی نیز منتقل گردد.

1. Size
2. Persistence
3. Asymmetry
4. Propagation Mechanism

۲-۱. سیاست‌های پیشنهادی دولت برای خروج غیرتورمی از رکود (در بسته سیاستی خروج از رکود)

در زمینه راهکارهای خروج اقتصاد از رکود نیز در گزارش دوم دولت با عنوان «سیاست‌های اقتصادی دولت برای خروج غیرتورمی از رکود طی سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴» چنین بیان شده است که چهار تنگنای اصلی برای خروج اقتصاد ایران از رکود عبارتند از: تنگنای مالی، کاهش تقاضای داخلی، کاهش سرمایه‌گذاری و تحریم‌های ظالمانه.

درخصوص چهار گلوگاه ذکر شده برای خروج از رکود دو عامل تحریم و کاهش سرمایه‌گذاری به‌عنوان عواملی دور از دسترس در نظر گرفته شده‌اند، زیرا انتظار می‌رود بخش عمده محدودیت‌های موجود در مبادلات مالی و تجاری که در نتیجه تحریم به‌وجود آمده است، در سال ۱۳۹۳ همچنان پابرجا باشد. همچنین به سبب اینکه اثر افزایش سرمایه‌گذاری بر رشد حداقل با یک سال تأخیر ظاهر می‌شود و از آنجایی که رشد سرمایه‌گذاری در سال گذشته منفی بوده است، بر ایفای نقش این عامل برای خروج از رکود در سال ۱۳۹۳ تأکیدی نشده است. بنابراین برای تبیین برنامه خروج از رکود بر تغییرات دو عامل دیگر به‌عنوان عوامل قابل سیاست‌گذاری تأکید شده و در نتیجه برنامه خروج از رکود، در سال ۱۳۹۳ با تأکید بر رفع تنگنای تأمین مالی و افزایش تقاضای مؤثر و با فرض ادامه تحریم‌ها نگاهشده شده است.

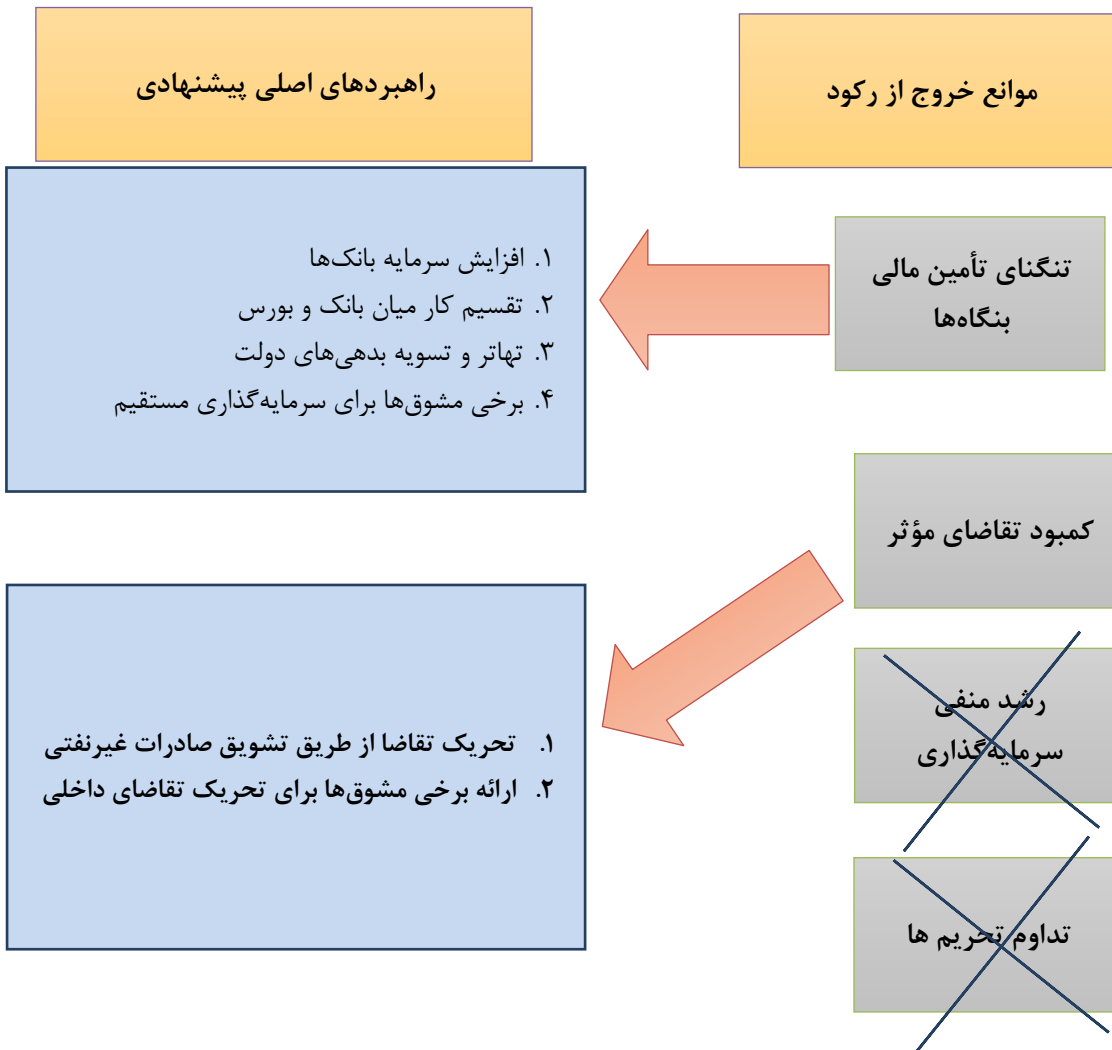
درباره افزایش تقاضای مؤثر، تحلیل دولت بر این است که با توجه به کاهش تقاضای مؤثر داخلی در نتیجه کاهش درآمد سرانه پس از رکود تورمی اخیر، علاوه بر تحریک تقاضای خانوارها به طرق ممکن، باید تمرکز اصلی بر افزایش صادرات از کانال اصلاح سیستم‌های انگیزشی، اداری، بازاریابی و... باشد که راهکارهایی نیز در این زمینه ارائه شده است. با این حال مسئله اصلی به کاهش تنگنای مالی موجود بر می‌گردد که راهکار اصلی در افزایش توان تأمین مالی شبکه بانکی از طریق افزایش سرمایه بانک‌ها دیده شده است. روش‌های پیشنهادی در این زمینه الزام بانک‌ها به فروش اموال مازاد، وصول مطالبات معوق، درآمدهای مازاد بر بودجه عمومی و... می‌باشد. علاوه بر این نوعی تقسیم کار میان بانک و بورس پیش‌بینی شده است به نحوی که با امکان معامله اوراق مشارکت در بورس و ممنوعیت خرید یا تنزیل این اوراق مشارکت دولتی توسط بانک‌ها و نیز جهت دادن بنگاه‌های بزرگ برای تأمین مالی از طریق بورس امکان تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط توسط سیستم بانکی بیش از گذشته فراهم شود.

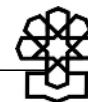
همچنین از نظر دولت با توجه به محدودیت شدید در تأمین منابع، لازم است میان بخش‌های اقتصاد ایران اولویت‌بندی صورت گرفته و منابع با توجه به آن تخصیص یابد. در این میان بخش‌های نفت، گاز و پتروشیمی، گردشگری، صنعت و معدن و مسکن به‌عنوان

بخش‌های دارای اولویت تشخیص داده شده‌اند.

علاوه بر این، در گزارش دولت بیان شده است که میزان بهره‌وری منابع تخصیص یافته به بخش‌ها از منظر تأثیر آن بر رشد اقتصادی به دو عامل ثبات اقتصاد کلان و فضای مساعد کسب‌وکار بستگی خواهد داشت. در سطح کلان، باثبات‌سازی محیط اقتصاد کلان از طریق اجرای سیاست‌های پولی، مالی و ارزی که منجر به پیش‌بینی‌پذیر ساختن تحولات اقتصاد کشور برای فعالان اقتصادی شده و در سطح بخشی بر نقش تعیین‌کننده بهبود فضای کسب‌وکار برای توسعه کلیه فعالیت‌های اقتصادی و همچنین انتخاب بخش‌های پیشران تأکید شده است. راهبرد اصلی در سیاست‌های پولی کنترل تورم از طریق کنترل پایه پولی و تناسب نرخ سود بانکی با تورم در نظر گرفته شده و محور اصلی سیاست‌های ارزی افزایش توان کنترل بانک مرکزی بر بازار ارز و تعدیل نرخ ارز متناسب با نرخ تورم بیان شده است. در سیاست‌های کلان مالی نیز تمرکز اصلی بر انضباط مالی دولت، مدیریت بدهی‌ها و مطالبات دولت، افزایش مخارج عمرانی و برخی اصلاحات مالیاتی می‌باشد.

نمودار ۱. موانع و تنگناهای خروج از رکود در تحلیل دولت و راهبردهای اصلی پیشنهادی برای رفع آنها

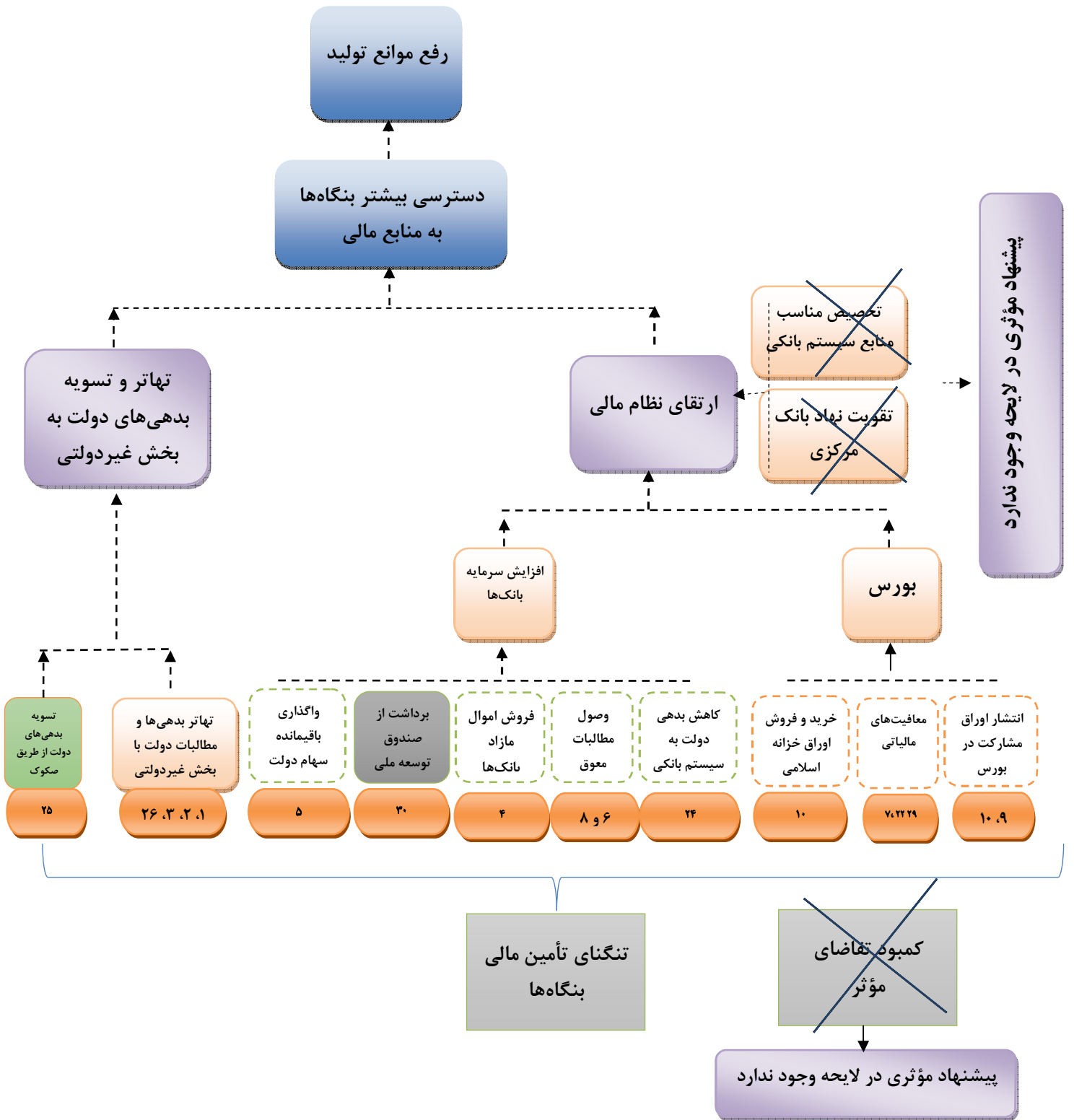

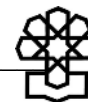

۳-۱. پیشنهادهای قانونی دولت برای خروج غیرتورمی از رکود (در لایحه رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور)

همان طور که در قسمت قبلی گزارش بیان شد دولت از میان چهار تنگنای تشخیص داده شده برای خروج از رکود دو تنگنای تحریم‌های خارجی و کاهش سرمایه‌گذاری را به ترتیب به دلیل اجتناب‌ناپذیری و عدم امکان حل آن در کوتاه‌مدت، کنار گذاشته و راهکارهای پیشنهادی عمدتاً متوجه افزایش تقاضای مؤثر و افزایش توان تأمین مالی بنگاه‌ها هستند. با این لایحه رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور معطوف به افزایش توان تأمین مالی بنگاه‌هاست و پیشنهاد خاصی در زمینه افزایش تقاضای مؤثر در آن دیده نمی‌شود. برای افزایش توان تأمین مالی بنگاه‌ها نیز در این لایحه سه راهبرد اصلی افزایش سرمایه بانک‌ها، تسویه بدهی‌های دولت به بخش غیردولتی و بانک‌ها و تقویت بورس اوراق بهادار (در کنار پیشنهاد برخی مشوق‌ها برای سرمایه‌گذاری مستقیم اشخاص داخلی و خارجی در بنگاه‌ها) ارائه شده است.

نمودار ۲. رویکرد کلی لایحه برای رفع موانع تولید

۲. الگویی برای ارزیابی پیشنهادهای مرتبط با لایحه رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

تجربیات گذشته در بررسی طرح‌ها و لوایح در مجلس شورای اسلامی نشان می‌دهد که تعداد پیشنهادهای اصلاحی و تکمیلی برای این طرح‌ها و لوایح نسبت مستقیم با دو متغیر «اهمیت موضوع» و «تعداد ذی‌نفعان» دارد که لایحه رفع موانع تولید از هر دو نظر ویژگی‌های متمایزی دارد. اهمیت موضوع خروج از رکود در شرایط فعلی اقتصاد ایران بر هیچ‌کس پوشیده نیست و تعداد ذی‌نفعان هم می‌تواند به وسعت تمام فعالین اقتصادی و دستگاه‌های اجرایی باشد. در این شرایط ارائه پیشنهادهای اصلاحی و تکمیلی متعدد برای لایحه پیشنهادی دولت کاملاً طبیعی است. در حال حاضر علاوه بر لایحه اصلی و پیشنهادهایی که محتملاً به‌طور موردی در خلال بررسی لایحه رفع موانع تولید ارائه خواهد شد، حداقل ۶ طرح، لایحه یا قانون موقت وجود دارد که به‌طور بالقوه می‌تواند برخی از مفاد آنها در این موضوع مطرح شود. اهم این طرح‌ها و لوایح و مواد مرتبط آنها در حوزه‌های مختلف در جدول ۱ نشان داده شده‌اند.

جدول ۱. تعداد مواد طرح‌ها و لوایح مرتبط با تولید به تفکیک موضوعی

به تفکیک موضوع										تعداد مواد تبصره‌ها یا بندها*	عنوان طرح یا لایحه
سایر	دولت (بودجه)	بورس	انرژی	تجارت	تأمین اجتماعی	صندوق توسعه ملی	بانک مرکزی	مالیات	بانکی		
۳ ماده ۱ تبصره	۷ ماده ۱ تبصره	۳	۲ ماده	۱	۱	۱	۱	۷ ماده ۸ تبصره	۴ ماده ۱ تبصره	۳۰ ماده ۱۹ تبصره	۱ لایحه رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور
۲	۰	۰	۰	۳	۱	۲	۲	۱	۱۱	۲۲	۲ طرح حمایت از تولید ملی در شرایط ویژه اقتصادی کشور و زمینه‌سازی توسعه اقتصادی و نیل به اقتصاد مقاومتی
۷	۵	۰	۴	۱	۲	۰	۰	۴	۱۰	۳۳	۳ طرح اصلاح برخی قوانین در راستای حمایت از تولید ملی
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷	۷	۴ طرح الحاق ۷ بند ماده (۳۴) قانون پولی و بانکی کشور
۱۰	۷	۰	۰	۱	۱	۱	۴	۲	۲۲	۴۸	۵ طرح الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و اصلاحات و الحاقات بعدی آن
۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۶ لایحه الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)
۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۷	۷ قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی
۲۵	۱۳	۰	۴	۵	۴	۳	۶	۸	۵۱	۱۱۹	مجموع سایر پیشنهادات به جز لایحه رفع موانع تولید...
۲۹	۲۱	۳	۶	۶	۵	۴	۷	۲۳	۵۶	۱۶۸	مجموع کل پیشنهادات

* در بعضی از موارد عملاً مواد قانونی پیشنهادی مستقل به صورت تبصره (مانند طرح حمایت از تولید ملی که مشتمل بر یک ماده و ۳۲ تبصره است) یا بندهایی از یک ماده (مانند ۲۵ بند ماده (۳) طرح الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت) ارائه شده است. لذا در این موارد تعداد تبصره‌ها و بندها در محاسبات شمرده شده است.

همان‌طور که جدول فوق نشان می‌دهد علاوه بر ۳۰ ماده و ۱۹ تبصره لایحه رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، حداقل ۱۱۹ ماده یا تبصره در قالب ۶ طرح، لایحه یا قانون موقت (قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی که سال آن تا سال ۱۳۹۴ تمام می‌شود) وجود دارد که حداقل بخشی از مجلس شورای اسلامی در پی تصویب مفاد آن هستند. در این شرایط با توجه به وضعیت کشور از نظر تولید و تصویب یک فوریت لایحه رفع موانع تولید، در عمل در نظر گرفتن همه پیشنهادها و لحاظ آن در قانون ممکن و مفید نیست، لذا لازم است معیارهایی برای بررسی پیشنهادها ارائه شده (از جمله موارد پیشنهادی لایحه دولت) مشخص گردد تا با سرعت و دقت بیشتری پیشنهادها موجود مورد بررسی قرار گرفته و تنها پیشنهادهایی که حائز این شرایط هستند با دقت مورد بررسی بیشتر قرار گیرند. معیارهای پیشنهادی عبارتند از:

۱. برای اجرا نیاز به قانونگذاری جدید داشته باشد (جزء اختیارات دولت یا دستگاه‌های اجرایی نباشد).

بسیاری از پیشنهادها ارائه شده، یا در حال حاضر حکم قانونی دارند یا جزء اختیارات اجرایی دولت و دستگاه‌های اجرایی می‌باشند. در موارد اخیر بهتر است مجلس بیشتر از ظرفیت نظارتی خود استفاده کند.

۲. در کوتاه‌مدت به خروج از رکود کمک کند.

با توجه به تعدد مسائل و مشکلات کشور که نیازمند قانونگذاری هستند، در نظر گرفتن موضوع اصلی لایحه یعنی خروج کشور از رکود در دوره زمانی معقول، بسیار ضروری است. لذا در این شرایط ضروری است تنها پیشنهادهایی که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به تحریک عرضه، افزایش تقاضای مؤثر یا افزایش توان تأمین مالی منجر می‌شوند در دستور کار مورد بررسی قرار گیرند.

۳. ابعاد و آثار کلان پیشنهادها (تأمین بار مالی، عدم اختلال در بازار، آثار تورمی و...) در نظر گرفته شده باشد.

بسیاری از پیشنهادها ارائه شده از نگاه خرد (سطح بنگاه) ارائه شده و علی‌رغم جذابیت اولیه، تبعات اقتصاد کلان آن‌ها نظیر افزایش کسری بودجه، نقدینگی، تورم، اختلال در بازار و فضای کسب‌وکار و... در نظر گرفته نشده است.

۴. مبتنی بر یک قاعده عمومی بوده و اجرایی شدن آن منوط به تصمیمات موردی و فردی نباشد.

پیشنهادهایی که عملیاتی شدن آن‌ها بیش از آنکه مبتنی بر یک قاعده کلی باشد، مبتنی بر تصمیمات سلیقه‌ای و موردی افراد یا نهادها یا مقامات محلی هستند، بیشترین پتانسیل برای اختلال در بازار و فضای کسب‌وکار را دارند لذا ضروری است این‌گونه پیشنهادها از دستور کار خارج شوند.

۵. قوانین اصلی کشور (قانون پولی و بانکی، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل

چهل و چهارم قانون اساسی، قانون کار، قانون مالیات‌های مستقیم و...) نقض نکند.

بسیاری از قوانین پایه‌ای کشور هستند که هرگونه تغییر در آنها می‌تواند تبعات وسیعی داشته باشد و تغییر ماده یا بخشی از آن نیازمند بررسی‌های دقیق و همه‌جانبه است. اصلاح یا تعرض صریح یا ضمنی به این‌گونه قوانین در حاشیه قوانین دیگر با موضوع مستقل به هیچ وجه مناسب نیست و توصیه می‌شود از آن اجتناب شود. از جمله این قوانین می‌توان به قانون پولی و بانکی، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی، قانون مالیات‌های مستقیم و... اشاره کرد.

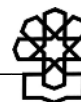
۶. بی‌نظمی مالی را در کشور نهادینه نکند.

واقعیت آن است که به دلیل عدم وجود چارچوب‌های حقوقی روشن و جامع در نظام مالی کشور حجم انبوهی از تعهدات برای دولت ایجاد شده است. این امر به‌ویژه در طی هشت سال گذشته به دلیل عدم رعایت الزامات قانونی در بازاریابی و تعهد، دخالت در صلاحیت‌های مراجع ذی‌صلاح مانند هیئت‌مدیره شرکت‌ها و بانک‌های دولتی و الزام بانک مرکزی به تأمین اعتبار طرح‌های دولت تشدید شده است. در حال حاضر انبوهی از ادعاها درباره بدهی‌های دولت مطرح می‌شود که ابعاد و اندازه آن هنوز معلوم نیست. این موضوع توان مالی طلبکاران (و به ویژه پیمانکاران) را کاهش داده است و به صورت‌های مالی بانک‌ها و بانک مرکزی آسیب رسانده است و در مجموع یکی از گلوگاه‌های تأمین مالی تولید در کشور است. توصیه کارشناسان آن است که باید به دولت اجازه داد تا با سازوکارهای مختلف نسبت به رفع این اختلال اقدام کند (هم به دلایل سیاسی - زیرا این دولت نباید تاوان بی‌نظمی‌های دولت قبل را بدهد - و هم به دلایل اقتصادی، به‌ویژه با توجه به بانک‌محور بودن تأمین مالی تولید در ایران). نکته مهم آن است که سازوکارها و ابزارهایی که برای رفع این اختلال به کار گرفته می‌شوند نباید منجر به نهادینه کردن بی‌نظمی مالی در کشور شوند یا به متخلفین پاداش مضاعف بدهند. لذا لازم است تا در همین مرحله که دولت قصد بازپرداخت بدهی‌ها به شیوه‌های گوناگون کرده است، دقت لازم در شناسایی، قطعی کردن و بازپرداخت بدهی‌ها و همچنین شناسایی متخلفین به عمل آید.

۷. سازوکار لازم برای انتقال سیاست پیشنهاد شده برای خروج از رکود به دقت

پیش‌بینی شود.

همان‌گونه که قبلاً توضیح داده شد بخش قابل توجهی از موارد مؤثر لایحه با هدف رفع گلوگاه تأمین مالی بنگاه‌ها از طریق راهبرد اصلی افزایش سرمایه بانک‌ها ارائه شده است. به عقیده کارشناسان صرف افزایش سرمایه بانک‌ها و در نتیجه افزایش توان پرداخت تسهیلات توسط آنها به معنای رفع گلوگاه تأمین مالی توان دولت نیست. دلایل مختلفی موجب شده است تا به‌رغم وجود حجم انبوهی از نقدینگی در سطح کلان، بنگاه‌ها در سطح خرد با کمبود نقدینگی مواجه شوند و یا بانک‌ها منابع را صرف پرداخت‌های تسهیلات به بخش‌های مولد اقتصاد نکنند. لذا لازم است تا جهت اثربخشی سیاست دولت، سازوکار لازم برای انتقال منابع تجهیز شده به بخش مولد اقتصاد پیش‌بینی شود.

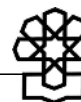

جدول ۲. بررسی مواد لایحه و ارائه پیشنهادهای اصلاحی

شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
۱	(بودجه و دولت) ماده (۱) به دولت اجازه داده می‌شود بدهی‌های قطعی خود به اشخاص حقوقی غیردولتی را که در چارچوب مقررات قانونی مربوط تا پایان سال ۱۳۹۲ ایجاد شده است، از محل مطالبات قطعی دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) به میزانی که سالانه به صورت جمعی - خرجی در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌شود، تسویه نماید. بدین منظور وزارت امور اقتصادی و دارایی، اسناد تعهدی خاصی را با عنوان اوراق تسویه خزانه صادر و در اختیار اشخاص حقوقی غیردولتی طلبکار و متقابلاً بدهکار قرار می‌دهد. این اسناد صرفاً به منظور تسویه بدهی اشخاص یاد شده به دولت مورد استفاده قرار گیرد. آیین‌نامه اجرایی این ماده حداکثر ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	هدف از ماده (۱) لایحه، کاهش بدهی‌های دولت شامل وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی به بخش خصوصی است، برای تحقق این هدف دولت راهکار تسویه بدهی‌های خود را با مطالبات قطعی خود پیشنهاد نموده است. ^۱ بدین منظور دولت به میزان مشخصی که در قوانین بودجه سالانه درج خواهد شد، اوراق تسویه خزانه منتشر و در اختیار بخش غیردولتی طلبکار قرار می‌دهد. این اوراق می‌تواند جهت تسویه بدهی بخش غیردولتی به دولت مورد استفاده قرار گیرد. دولت با پیشنهاد این ماده که سقف آن در جداول بودجه سالانه درج می‌شود درصدد است بخشی از مشکلات گریبانگیر مربوط به بخش خصوصی را مرتفع سازد. در بررسی این ماده چند نکته باید مورد توجه قرار گیرد: ۱. مجموع حجم مطالبات دولت از اشخاص حقوقی غیردولتی موضوع ماده روشن نیست و همچنین مشخص نیست که آیا مطالبات دولت از بخش غیردولتی مبنای انتشار اوراق تسویه خزانه است یا این اوراق مستقلاً جهت تسویه بدهی‌های دولت با بخش غیردولتی مورد استفاده	ماده (۱) دولت مکلف است بدهی‌های قطعی خود به اشخاص حقوقی غیردولتی را که در چارچوب مقررات قانونی مربوط تا پایان سال ۱۳۹۲ ایجاد شده است، از محل مطالبات قطعی دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) به میزانی که سالانه به صورت جمعی - خرجی در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌شود، تسویه نماید. بدین منظور وزارت امور اقتصادی و دارایی، اسناد تعهدی خاصی را با عنوان اوراق تسویه خزانه صادر و در اختیار اشخاص حقوقی غیردولتی طلبکار و متقابلاً بدهکار قرار می‌دهد. این اسناد صرفاً به منظور تسویه بدهی اشخاص یاد شده به دولت مورد استفاده قرار گیرد. آیین‌نامه اجرایی این ماده حداکثر ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

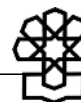
۱. یکی از مصادیق شمول این حکم حالتی است که یک شرکت پیمانکاری پروژه‌ای را برای وزارت مسکن و شهرسازی انجام داده است و از طرفی دیگر به سازمان امور مالیاتی بدهی دارد و با بخش خصوصی مطالبه‌ای از دولت دارد و از طرفی باید به سازمان خصوصی‌سازی بابت واگذاری سهامی که از دولت خریداری کرده اقساط پرداخت نماید.

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	<p>قرار می‌گیرد؟</p> <p>۲. از آنجا که بدهی‌های دولت به اشخاص حقوقی غیردولتی انواع مختلفی است باید به صورت جدولی به تفکیک وزارتخانه‌ها، منشأ ایجاد آن بدهی روشن شود.</p> <p>۳. از آنجا که از عبارت «چنانچه رقم مطالبات اشخاص حقوقی یاد شده ... منظور در جداول قانون بودجه سال مربوطه اضافه می‌شود» این موضوع برداشت می‌شود که دولت با استفاده از این حکم می‌تواند مبلغ مربوط به ردیف جمعی - خرجی در جداول بودجه را بدون تصویب در مجلس تغییر دهد، اشکال دارد و مغایر با اصل پنجاه و دوم قانون اساسی است. از طرف دیگر با توجه به آنکه وجود چنین حکمی منجر به کاهش درآمدهای پیش‌بینی شده در بودجه سنواتی خواهد شد لازم است تا سقف آن مشخص شود تا امکان برنامه‌ریزی و کنترل نقدینگی خزانه فراهم آید.</p> <p>لذا سه سطر آخر این ماده حذف شده است. بدیهی است دولت در مرحله تهیه بودجه باید دقت لازم را در برآوردها مبذول داشته و همچنین از طریق اصلاحیه بودجه امکان تغییر این سقف‌ها را دارد.</p> <p>۴. نحوه انتشار اوراق تسویه خزانه، مقررات حاکم بر آن، قابلیت معامله و پرداخت سود و اصل آن روشن نیست و نیازمند تدوین آیین‌نامه مشخص است. به دلیل روشن نبودن ماهیت این اوراق، اظهار نظر در مورد ماهیت شرعی آن نیز ممتنع است. همچنین روشن نیست که آیا اشخاص طلبکار از دولت، ملزم به پذیرش اوراق خزانه منتشر شده هستند یا می‌توانند طلب خود را به صورتی دیگر مطالبه کنند.</p>	<p>قابل تسویه، به ارقام ردیف‌های جمعی - خرجی یاد شده منظور در جداول قانون بودجه سال مربوط اضافه می‌شود.</p>	

پیشنهاد	اظهارنظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	<p>۵. برخی از بدهی‌های دولت به صورت ارزی است آیا دولت می‌خواهد آن را به صورت ریالی پرداخت کند و اگر چنین است نرخ تبدیل آن چیست؟ به عبارت دیگر مبنای تسویه بدهی دولت (ارزی و ریالی بودن این بدهی‌ها) ابهام دارد. (براساس اظهارنظر نماینده دولت این ماده هم بدهی‌های ارزی و هم ریالی را دربر می‌گیرد با این قید که تنها بدهی ارزی با مطالبات ارزی و تنها بدهی ریالی با مطالبات ریالی انجام می‌شود).</p> <p>۶. به دلیل مشخص نبودن حجم مطالبات دولت از اشخاص حقوقی غیردولتی و نحوه ایجاد این بدهی‌ها، آثار اقتصادی و بودجه‌ای با تسویه این مطالبات با اوراق تسویه خزانه قابل ارزیابی نیست. برای نمونه، چنانچه این مطالبات از معوقات مالیاتی حاصل شده باشد، تسویه آن با اوراق سبب کاهش درآمدهای مالیاتی دولت و کسری بودجه خواهد شد.</p> <p>۷. در ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم مقرر شد وجوه حاصل از فروش سهام شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی به خزانه واریز شود و طبق جزء «۲» بند «د» سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم قانون اساسی صرف موارد مشخصی شود. از طرفی در تبصره «۷» ذیل ماده (۳) قانون اصل چهارم اجازه داده شد تا ۷۰ درصد از وجوه فروش حاصل از شرکت‌های زیرمجموعه سازمان‌های توسعه‌ای به آن سازمان‌ها داده شود. بنابراین از آنجا که در موارد مذکور مصارف مشخصی برای درآمدهای حاصل از واگذاری سهام مشخص شده و بخشی از مطالبات دولت مربوط به این درآمدهاست، حکم</p>		

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	<p>پیشنهادی با قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم در تعارض است.</p> <p>۸. پیشنهاد اتاق بازرگانی این است که اشخاص حقیقی هم به این ماده اضافه شوند اما دولت مخالف این موضوع است.</p> <p>۹. پیشنهاد شده است تا دولت مکلف به انجام مفاد این ماده شود نه اینکه اجازه داشته باشد.</p> <p>۱۰. با توجه به اینکه اوراق تسویه خزانه قرار است صرفاً برای تسویه بدهی اشخاص طلبکار و متقابلاً بدهکار مورد استفاده قرار گیرد لازم است اولاً همین مسئله در متن ماده ذکر شود و ثانیاً ماده به نحوی نگارش شود که امکان استفاده از این اوراق بجز برای ارائه به دولت و تسویه بدهی مورد استفاده قرار نگیرد.</p>		
<p>ماده (۲)</p> <p>دولت مکلف است مطالبات قطعی اشخاص حقوقی غیردولتی از شرکت‌های دولتی تا پایان سال ۱۳۹۲ که در چارچوب مقررات قانونی ایجاد شده است، با بدهی اشخاص یاد شده به دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) به میزانی که سالانه به سالانه در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌شود، تسویه کند. شرکت دولتی بدهکار و جایگزین شخص حقوقی موظف است طبق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، مبلغ بدهی تسویه شده را به</p>	<p>منطق حاکم بر این ماده نیز مانند ماده (۱) برای تسویه بدهی دولت، این بار شرکت‌های دولتی به بخش‌های غیردولتی است. بنابراین هدف این ماده تسویه مطالبات دولت با بخش غیردولتی به جای بدهی شرکت‌های دولتی به این بخش است. در ادامه حکم پیشنهادی، مقرر شده است تا شرکت دولتی بدهی خود را به دولت بپردازد.</p> <p><u>در بررسی این ماده چند نکته باید مورد توجه قرار گیرد:</u></p> <p>۱. تصویر روشنی از سقف بدهی شرکت‌های دولتی به اشخاص حقوقی غیردولتی و در مقابل تسویه آن توسط دولت مشخص نشده است. در حالی که سقف مطالبات اشخاص حقوقی غیردولتی از شرکت‌های دولتی تا پایان سال ۱۳۹۲ مقرر شده است، اما پرداخت بدهی اشخاص غیردولتی به دولت</p>	<p>ماده (۲)</p> <p>به دولت اجازه داده می‌شود معادل مطالبات قطعی اشخاص حقوقی غیردولتی از شرکت‌های دولتی را که تا پایان سال ۱۳۹۲ ایجاد شده است، با بدهی اشخاص یاد شده به دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) تسویه کند. شرکت دولتی بدهکار و جایگزین شخص حقوقی موظف است طبق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، مبلغ بدهی</p>	۲

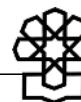

شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
	تسویه شده را به حساب درآمد عمومی مربوط واریز نماید.	<p>سقف و حد زمان مشخصی ندارد. پیشنهاد می شود سقف مطالبات قطعی اشخاص حقوقی غیردولتی از شرکت های دولتی که قرار است با بدهی اشخاص یاد شده به دولت تسویه شود در متن ماده مشخص گردد.</p> <p>۲. همچنین به دلیل اینکه حجم بدهی شرکت های دولتی به اشخاص حقوقی غیردولتی مشخص نیست، آثار بودجه ای که انتقال این تعهدات به دولت بر بودجه دولت خواهد داشت، قابل ارزیابی نیست. می توان پیش بینی کرد که این انتقال دین سبب کاهش درآمدهای دولت می شود، زیرا طلبی را که دولت می توانست از اشخاص حقوقی غیردولتی مطالبه کند، باید از شرکت دولتی مطالبه شود که با توجه به وضعیت بودجه ای شرکت های دولتی در وصول این مطالبه تردید وجود دارد.^۱</p> <p>۳. شرکت های دولتی دارای ساختار مشخص درآمد و هزینه با قوانین خاص خود هستند، با این حکم پیشنهادی تمام تعهدات انجام نشده توسط شرکت های دولتی که سبب ایجاد بدهی شده است به دولت منتقل می شود. بنابراین با هدف کمک به بخش غیردولتی باید تفکیک مشخصی از منشأ ایجاد بدهی شرکت های دولتی داشت تا آن بدهی هایی که به واسطه تکالیف دولت از طریق شرکت های</p>	حساب درآمد عمومی مربوط واریز نماید.

۱. اگر منشأ بدهی دولت قیمنگذاری کالا و خدمات بنگاهها باشد این موضوع در ماده (۹۰) قانون اصل چهل و چهارم مقرر شد تا چنانچه دولت به هر دلیل قیمت فروش کالاها یا خدمات بنگاه های مشمول واگذاری و یا سایر بنگاه های بخش غیردولتی را به قیمتی کمتر از قیمت بازار تکلیف کند، دولت مکلف است مابه التفاوت قیمت تکلیفی و هزینه تمام شده را تعیین و از محل اعتبارات و منابع دولت در سال اجرا پرداخت کند و یا از بدهی این بنگاه ها به سازمان امور مالیاتی کسر نماید.

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	<p>دولتی ایجاد شده است مورد تسویه قرار گیرد نه همه بدهی‌ها. این حکم می‌تواند با ماده (۶۹) قانون محاسبات عمومی در تعارض باشد.^۱</p> <p>۴. در ماده (۲) قانون اصل چهل و چهارم شرکت‌های دولتی تفکیک و به سه دسته تقسیم‌بندی شد. بنابراین باید در این حکم مشخص شود که منظور از شرکت‌های دولتی، چه نوع شرکت‌هایی هستند؟</p> <p>۵. در این ماده مقرر شده است تا شرکت دولتی مبلغ تسویه شده را به حساب درآمد عمومی واریز نماید. اما روشن است که شرکت‌های دولتی فعلاً منابع مالی ندارند چرا که اگر داشتند خود بدهی‌شان را به طلبکاران پرداخت می‌کردند. بنابراین نباید انتظار داشت که شرکت‌های دولتی وجوهی را به حساب درآمد عمومی واریز نمایند.</p> <p>۶. خروج موضوعی اشخاص حقیقی غیردولتی از شمول این حکم، ابهام دارد.</p> <p>۷. با توجه به اینکه حساب تمرکز وجوه شرکت‌های دولتی نزد خزانه است در صورت پرداخت بدهی این شرکت‌ها توسط دولت، دولت می‌تواند از این حساب طلب خود را برداشت نماید با این حال مسئله آن است که اگر شرکت دولتی امکان پرداخت بدهی را داشت خودش مستقیماً مطالبات طلبکاران را پرداخت می‌کرد لذا این تهدید وجود دارد که با اجرای این ماده طلب طلبکاران شرکت‌های دولتی به دولت منتقل شود و به انباشت بیشتر بدهی‌های دولت منجر گردد.</p>		

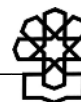
۱. ماده (۶۹) قانون محاسبات عمومی - اعتباراتی که در قانون بودجه کل کشور به عنوان کمک برای عملیات جاری شرکت‌های دولتی منظور می‌شود به موجب حواله و درخواست وجه مقامات مجاز شرکت‌های مذکور با رعایت مقررات مربوط توسط خزانه قابل پرداخت خواهد بود. هرگاه پس از پایان سال مالی زیان شرکت بر اساس ترازنامه و حساب سود و زیان مصوب مجمع عمومی از مبلغ پیش‌بینی شده در بودجه مصوب مربوط کمتر باشد شرکت مکلف است ابتدا زیان حاصله را از محل منابع داخلی پیش‌بینی شده در بودجه مصوب خود تأمین و از کمک دولت فقط برای جبران باقیمانده زیان استفاده نماید و مازاد کمک دریافتی از دولت ناشی از تقلیل زیان پیش‌بینی شده را به حساب خزانه واریز نماید.

شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
۳	<p>ماده (۳)</p> <p>به دولت اجازه داده می‌شود عملیات اجرایی وصول مطالبات دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) را در مواردی که واجد شرایط مذکور در مواد (۱) و (۲) این قانون می‌باشند، تا مبلغ بدهی قابل تسویه طبق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، تا پایان سال ۱۳۹۵ متوقف و محدودیت خروج مدیران اشخاص یاد شده از کشور را به لحاظ بدهی‌های مذکور و در سقف مبلغ یاد شده مرتفع نماید.</p> <p>تبصره - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است تا پایان سال ۱۳۹۵ از ممنوع‌الخروج نمودن کارفرما و توقیف ابزار و ماشین‌آلات تولید و مواد اولیه خودداری نماید.</p>	<p>۱. صدر این ماده، سازوکاری را برای امری بدیهی مدنظر قرار داده است، چه اینکه در صورت تسویه بدهی اشخاص حقوقی غیردولتی به دولت دیگر مبنایی برای اجرای عملیات اجرایی وصول مطالبات در مورد ایشان معنا ندارد، زیرا دینی که مبنای این تعقیب قانونی بوده از میان رفته است.</p> <p>۲. تصویب این تبصره برای حل موقتی مشکلات کارفرمایان بدهکار به سازمان تأمین اجتماعی تدوین شده است. در واقع با تصویب این ماده سازمان تأمین اجتماعی نمی‌تواند تا پایان سال ۱۳۹۵ از ابزارهای قانونی مختلف برای وصول مطالبات قطعی خود از بدهکاران استفاده کند.</p> <p>۳. به نظر می‌رسد تصویب حکم این ماده می‌تواند به نحوی تشویق افراد بدهکار و بدحساب (فارغ از دلایل این امر) و تنبیه مؤدیان خوش حساب تلقی شود.</p> <p>۴. <u>تصویب این ماده نوعی پیام نامناسب به مؤدیان سازمان تأمین اجتماعی است که تا پایان سال ۱۳۹۵ اقدامی برای پرداخت دیون خود نسبت به سازمان تأمین اجتماعی انجام ندهند.</u></p> <p>۵. برای تسهیل امور مربوط به کارفرمایان بدهکار به تأمین اجتماعی باید راهکارهای وصول مطالبات با تساهل بیشتر و درک شرایط کارفرمایان و اتخاذ ترتیبات پرداخت متناسب با شرایط کارفرمایان مدنظر باشد.</p> <p>۶. با توجه به امکان طول کشیدن تصویب و اجرای قانون پیشنهاد شده است بجای عبارت «تا پایان سال ۱۳۹۵» عبارت «به مدت سه سال از زمان اجرای تصویب این قانون» درج شود.</p>	<p>ماده (۳)</p> <p>دولت مکلف است عملیات اجرایی وصول مطالبات دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) را در مواردی که واجد شرایط مذکور در مواد (۱) و (۲) این قانون می‌باشند، تا مبلغ بدهی قابل تسویه طبق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، ظرف سه سال از تاریخ تصویب این قانون متوقف و محدودیت خروج مدیران اشخاص یاد شده از کشور را به لحاظ بدهی‌های مذکور و در سقف مبلغ یاد شده مرتفع نماید.</p> <p>ماده الحاقی - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است ظرف سه سال از تاریخ تصویب این قانون از ممنوع‌الخروج نمودن کارفرما و توقیف ابزار و ماشین‌آلات تولید و مواد اولیه واجدین شرایط مذکور در مواد (۱) و (۲) این قانون خودداری نماید.</p>

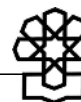
شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
۴	<p>(بانک)</p> <p>ماده (۴) کلیه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری موظفند از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون تا مدت سه سال (سالانه حداقل سی‌وسه درصد) از اموال و دارایی‌های مزاد بر حد مجاز (اعم از منقول، غیرمنقول، سهام و سرقفلی) را براساس مصوبات شورای پول و اعتبار که به تملک آنها و شرکت‌های تابعه درآمده است، واگذار نمایند. منظور از شرکت‌های تابعه مذکور شرکت‌هایی هستند که بانک‌ها و مؤسسات اعتباری به صورت مستقیم یا غیرمستقیم مالک بیش از پنجاه درصد سهام آن بوده یا اکثریت مدیره آن را تعیین نماید.</p> <p>در صورت عدم تکالیف موضوع این ماده، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با اخطار قبلی، نسبت به لغو صلاحیت حرفه‌ای مدیران بانک یا اعمال سایر مجازات‌های قانونی از جمله ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور اقدام خواهد نمود. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مسئولیت حسن اجرای این ماده را برعهده دارد.</p> <p>در اجرای این ماده بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی (در خصوص بانک‌های دولتی) موظف هستند ظرف مدت یاد شده نسبت به بازسازی ساختار مالی و استقرار نظام حاکمیت</p>	<p>۱. در این ماده (۲) موضوع قابل تفکیک است:</p> <p>- فروش اموال و دارایی‌های مزاد:</p> <p>شورای پول و اعتبار در مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۰ نسبت «مانده خالص دارایی‌های ثابت به‌علاوه وثایق تملیکی به حقوق صاحبان سهام پس از کسر سود انباشته و سود قطعی نشده» را سی درصد (۳۰ درصد) تعیین کرد.^۱ طبق آمار منتهی به ۱۳۹۲، نسبت مذکور در بانک‌های دولتی (متوسط) ۹۲ درصد بالغ بر ۲۲۸ هزار میلیارد ریال (مجموع دارایی‌ها) است. در بانک‌های خصوصی شده نیز ۷۸ درصد به میزان ۱۸۰ هزار میلیارد ریال بوده و در بانک‌های خصوصی ۸۸ درصد به میزان ۱۲۷ هزار میلیارد ریال است.</p> <p>- سرمایه‌گذاری و شرکت‌داری بانک‌ها:</p> <p>براساس مصوبه شورای پول و اعتبار، مجموع سرمایه‌گذاری به‌واسطه و بی‌واسطه نسبت به سرمایه باید حداکثر ۴۰ درصد باشد. که در حال حاضر متوسط بانک‌های دولتی، خصوصی شده و خصوصی به ترتیب ۳۰، ۶۷ و ۷۰ درصد است.</p> <p>مسئله اساسی در واگذاری اموال و دارایی‌های مزاد، عملکرد نه چندان مطلوب در فروش چنین اموالی است که عملکرد این ماده را با چالش روبرو می‌کند. مضافاً اینکه در سال ۱۳۹۱، وزیر اقتصاد وقت، دستوری را به بانک‌های دولتی برای همکاری با سازمان اموال تملیکی صادر کردند ولی بانک‌ها تمایلی نشان ندادند، درحالی که این سازمان قابلیت حرفه‌ای</p>	<p>ماده (۴)</p> <p>کلیه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری موظفند از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون تا مدت سه سال (سالانه حداقل سی‌وسه درصد) از اموال و دارایی‌های مزاد بر حد مجاز (اعم از منقول، غیرمنقول، سهام و سرقفلی) را براساس مصوبات شورای پول و اعتبار که به تملک آنها و شرکت‌های تابعه درآمده است، واگذار نمایند. منظور از شرکت‌های تابعه مذکور شرکت‌هایی هستند که بانک‌ها و مؤسسات اعتباری به صورت مستقیم یا غیرمستقیم مالک بیش از پنجاه درصد سهام آن بوده یا اکثریت اعضای هیئت مدیره آن را تعیین نماید.</p> <p>در صورت عدم انجام تکالیف موضوع این ماده، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با اخطار قبلی، نسبت به لغو صلاحیت حرفه‌ای مدیران بانک یا اعمال سایر مجازات‌های قانونی از جمله ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور اقدام خواهد نمود. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مسئولیت حسن اجرای این ماده را برعهده دارد.</p> <p>در اجرای این ماده بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی (در خصوص بانک‌های دولتی) موظف هستند ظرف مدت یاد شده نسبت به بازسازی ساختار مالی و استقرار نظام حاکمیت</p>

۱. لازم به ذکر است این نسبت در مصوبه مربوط به چهل‌وچهارمین جلسه شورای پول و اعتبار در سال ۱۳۸۹ هفتاد درصد (۷۰٪) تعیین شده بود.

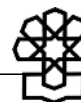
شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
	<p>که به تصویب مجمع عمومی بانکها می‌رسد، نسبت به بازسازی ساختار مالی و استقرار نظام حاکمیت شرکتی در بانکهای دولتی اقدام نماید.</p> <p>تبصره - معادل صد درصد مابه‌التفاوت حاصل از مبلغ فروش اموال و دارایی‌های مزاد بانکهای دولتی نسبت به مبلغ قیمت دفتری و هزینه‌های مزاد بانکهای دولتی نسبت به مبلغ قیمت دفتری و هزینه‌های فروش به خزانه واریز و جهت افزایش سرمایه همان بانک تخصیص داده خواهد شد. وجوه حاصل از این تبصره از پرداخت مالیات و سود سهم دولت معاف است. حکم این ماده از مقررات عام و خاص مغایر مستثناست.</p>	<p>این کار دارد.</p> <p>۱. لازم به ذکر است در قوانین بودجه سنواتی و در مصوبات هیئت وزیران اجازه واگذاری برخی شرکتها به عنوان رد دیون دولت به بانکها داده شد. غالب شرکتها، شرکتهایی بودند که در بازار فروش نرفته بودند و از طرفی قیمتگذاری بالاتری نیز برای فروش به بانکها داده شد. هرچند بانکها تمایل چندانی برای عهده‌دار شدن این شرکتها نداشتند و هزینه آنها را بالا می‌برد چراکه اولاً تخصص لازم را برای اداره آنها نداشتند و ثانیاً بنگاههای واگذار شده عموماً خارج از استراتژی سرمایه‌گذاری آنها بود. بنابراین بخشی از تملک سهام شرکتها توسط بانکها به واسطه این موضوع بود.</p> <p>۲. موضوع مهم دیگر این است که به طور کلی افزایش سرمایه بانکها نباید به صورت مطلق و بدون ضمانت اجرایی برای حمایت از تولید صورت بگیرد. ضروری است شروطی برای افزایش سرمایه در نظر گرفته شود و یا اینکه مبتنی بر عملکرد فصلی و یا ۶ ماهه افزایش سرمایه صورت بگیرد.</p> <p>۳. جمله پایان تبصره «حکم این ماده از مقررات عام و خاص مغایر مستثناست» حذف شود. یا روشن شود از کدام مقررات عام و خاص مغایر مستثناست تا ارزش تحلیل داشته باشد. ضمن اینکه این عبارت با مسئله تنقیح مغایر است.</p> <p>۴. پیشنهاد می‌شود واگذاری سهام شرکتهای مزاد بانکها با اولویت واگذاری از طریق بازار سرمایه صورت گیرد.</p>	<p>شرکتی در بانکها اقدام نماید.</p> <p>تبصره «۱» - معادل صد درصد مابه‌التفاوت حاصل از مبلغ فروش اموال و دارایی‌های مزاد بانکهای دولتی نسبت به مبلغ قیمت دفتری و هزینه‌های فروش به خزانه واریز و جهت افزایش سرمایه همان بانک تخصیص داده خواهد شد. وجوه حاصل از این تبصره از پرداخت مالیات (مالیات بر درآمد، نقل و انتقال املاک و سهام و سهم شرکت و حق تمبر افزایش سرمایه از این محل) و سود سهم دولت معاف است. حکم این ماده از مقررات عام و خاص مغایر مستثناست.</p> <p>تبصره «۲» - بانکهای دولتی مکلفند اموال و دارایی‌های مزاد خود را از طریق سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی واگذار نمایند.</p> <p>تبصره «۳» - واگذاری سهام مزاد متعلق به بانکها از طریق سازوکار بازار سرمایه (بورس) انجام خواهد گرفت.</p>

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	<p>۵. نکته مبهم فنی این ماده این است که به طور دقیق مشخص نیست که مراد از معاف از مالیات شدن فروش دارایی‌ها و اموال بانک‌ها چیست؟ برای مثال دارایی‌های منقول و غیرمنقول به لحاظ مالیاتی چه تکلیفی خواهند داشت؟ آیا منظور این است که فقط اموال منقول از این معافیت بهره‌مند شوند یا اموال غیرمنقول نیز از پرداخت مالیات نقل و انتقال معاف خواهند بود؟</p> <p>۶. با توجه به تجویز معافیت مالیاتی می‌توان گفت که احکام این تبصره نیز مغایر با مفاد تبصره «۱» ماده (۱۱۷) قانون برنامه پنجم توسعه است و تصویب این حکم نیازمند دوسوم رأی نمایندگان است.</p> <p>موضوع «بازسازی ساختار مالی و استقرار نظام حاکمیت شرکتی در بانک‌های دولتی» در بند سوم این ماده، روشن نبوده و ارتباط آن با اجرای این ماده مشخص نیست. ضمن اینکه چرا فقط بانک‌های دولتی مشمول این حکم شده است؟ از طرفی مسئله حاکمیت شرکتی در حوزه بانکداری در تخصص وزارت اقتصاد نیست و پیشنهاد می‌شود این بند اولاً به صورت مجزا عنوان شود و یا در صورت حذف نکردن آن، بانک مرکزی نیز در تصویب این شیوه‌نامه مشارکت داشته باشد</p>		
<p>ماده (۵)</p> <p>صد درصد وجوه حاصل از واگذاری باقیمانده سهام دولت در بانک‌ها و بیمه‌های مشمول واگذاری، با رعایت بند «ج» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون</p>	<p>۱. در بند «۴» ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم یکی از مصارف حاصل از واگذاری منابع، تقویت بانک توسعه تعاون است بنابراین در واگذاری وجوه برای افزایش سرمایه بانک‌های دولتی این بند باید مد نظر قرار گیرد. از طرف دیگر در بند «ب» ماده (۱۲۴) قانون برنامه پنجم توسعه مقرر شد تا سرمایه بانک توسعه تعاون و</p>	<p>(بانک) ماده (۵)</p> <p>صد درصد وجوه حاصل از واگذاری باقیمانده سهام دولت در بانک‌ها و بیمه‌های مشمول واگذاری، مطابق دستورالعملی که به تصویب وزارت امور</p>	<p>۵</p>

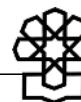
شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
	اقتصادی و دارایی، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌رسد در قالب بودجه‌های سنواتی به افزایش سرمایه بانک‌های دولتی اختصاص می‌یابد.	<p>صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون در جهت ارتقای سهم آنها در رشد بخش تعاونی افزایش سرمایه سالانه داشته باشد، محل تأمین این افزایش سرمایه نیز بخشی از منابع مالی جزء «۲» ماده (۲۹) قانون اصل چهل‌وچهارم در قالب بودجه‌های سنواتی به منظور اعطای تسهیلات بانکی و پوشش خطرپذیری (ریسک) تعاونی‌های فراگیر ملی با اولویت تعاونی‌های کشاورزی، روستایی و عشایری است.</p> <p>۲. در حالی که در ماده (۱۴) قانون اصل چهل‌وچهارم سقف زمانی واگذاری تا پایان سال ۱۳۹۳ مشخص شده بود اما در این حکم سقف زمانی خاصی مدنظر قرار نگرفته است.</p> <p>۳. یکی از معضلات نظام بانکی کشور، وجود بدهی دولت به بانک‌ها به خصوص بانک‌های دولتی است که این معضل اثرات منفی را بر صورت‌های مالی بانک‌ها می‌گذارد. از طرفی منابع در دسترس بانک‌ها را برای اعطای تسهیلات با محدودیت مواجه می‌کند. به منظور اصلاح صورت‌های مالی بانک‌ها و پرداخت بدهی دولت به بانک‌ها پیشنهاد می‌شود منابع حاصل از واگذاری باقیمانده سهام دولت در بانک‌ها و بیمه‌های مضمول واگذاری، ابتدا به پرداخت بدهی دولت به بانک‌ها و سپس افزایش سرمایه بانک‌های دولتی اختصاص داده شود. در مجموع این امر نکات مثبت ذیل را به دنبال خواهد داشت:</p> <ul style="list-style-type: none">- بدهی دولت به سیستم بانکی کاهش می‌یابد.- ترانزاکشن بانک‌ها در سمت دارایی‌ها بهبود می‌یابد، زیرا در شرایط کنونی دولت توان پرداخت بدهی خودش را ندارد. <p>۴. مشخص نیست منظور از باقیمانده سهام دولت چیست؟ آیا مقصود حد</p>	<p>اساسی، مطابق دستورالعملی که به تصویب وزارت امور اقتصادی و دارایی، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌رسد در قالب بودجه‌های سنواتی پس از تسویه بدهی دولت، باقیمانده آن بابت افزایش سرمایه بانک‌های دولتی اختصاص می‌یابد.</p> <p>تبصره- واگذاری‌های موضوع این ماده از طریق سازمان خصوصی‌سازی صورت می‌گیرد.</p>

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	جمعی است یا تک تک بانک‌ها و بیمه‌های مشمول واگذاری؟ ۵. تکلیف سهام عدالت در این خصوص چه می‌شود؟		
<p>صد درصد منابعی که از محل حساب ذخیره ارزی به عاملیت بانک‌های دولتی صرف اعطای تسهیلات به بخش‌های خصوصی و تعاونی شده است و طی سال‌های آتی وصول می‌شود، پس از کسر تعهدات قبلی به حساب افزایش سرمایه دولت در بانک‌های دولتی منظور می‌شود.</p> <p>به بانک‌های عامل حساب ذخیره ارزی اجازه داده می‌شود تا یکصد هزار میلیارد (۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال به اتکای مطالبات جاری (حصه تسهیلات اعطایی سررسید نشده) از اشخاص بابت اعطای تسهیلات از محل حساب ذخیره ارزی، اوراق بهادار مبتنی بر دارایی منتشر نمایند و منابع حاصل را به خزانه واریز نمایند. صد درصد وجوه مذکور با تصویب هیئت وزیران صرف افزایش سرمایه بانک‌های دولتی خواهد شد. مقررات ناظر بر انتشار اوراق بهادار فوق و تسویه حساب بانک‌های عامل با خزانه از محل منابع حاصل از بند «۱» این ماده برای تأمین منابع جهت بازپرداخت اوراق بهادار یاد شده به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان بورس اوراق بهادار به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p> <p>تبصره الحاقی - جهت تسهیل در وصول مطالبات غیرجاری، به شرکت‌های وصول مطالبات معوق موضوع ماده (۵) قانون</p>	<p>۱. پاراگراف‌های اول و دوم این ماده، به دلیل اینکه مصارفی غیر از مصارف موضوع بند «و» ماده (۸۵) قانون پنجم توسعه، مقرر کرده، مغایر با این ماده محسوب می‌شود.</p> <p>۲. این ماده به دنبال وصول مطالبات غیرجاری از محل حساب ذخیره ارزی است، این در حالی است که در خصوص معطل وصول نشدن این مطالبات که در گذشته همواره مطرح بوده است، راهکار کارآمدی ارائه نشده است. انتشار اوراق نیز هر چند در کوتاه‌مدت منابعی را وصول می‌کند (که این مسئله نیز براساس عملکرد گذشته فروش اوراق محل تردید است) به دلایل متعدد مشکل را افزایش خواهد داد. ضروری است از راهکارهای بدیل و کارآمد برای وصول مطالبات استفاده گردد.</p> <p>۳. منابع حساب ذخیره ارزی، باید به همان حساب یا صندوق توسعه ملی واریز شود نه اینکه به در تملک دولت درآید. زیرا با هدف و قانون حساب ذخیره ارزی و صندوق توسعه ملی، همچنین با کوچک‌سازی دولت و سیاست‌ها و قانون اصل چهل و چهارم قانون‌ها و سیاست‌های خصوصی سازی ناسازگار است.</p> <p>۴. نکته مهم آنکه اوراق بهادار ذکر شده نباید بر مبنای مطالبات مشکوک‌الوصول منتشر شود زیرا اصولاً اوراق به پشتوانه دارایی‌های واقعی باید منتشر شود، به عبارتی دارایی‌های مشکوک‌الوصول (غیرجاری) دارایی‌هایی هستند که نمی‌توان به وصول آنها یقین پیدا کرد و لذا انتشار</p>	<p>(بانک) ماده (۶)</p> <p>صد درصد منابعی که از محل حساب ذخیره ارزی به عاملیت بانک‌های دولتی صرف اعطای تسهیلات به بخش‌های خصوصی و تعاونی شده است و طی سال‌های آتی وصول می‌شود، پس از کسر تعهدات قبلی به حساب افزایش سرمایه دولت در بانک‌های دولتی منظور می‌شود.</p> <p>به بانک‌های عامل حساب ذخیره ارزی اجازه داده می‌شود تا یکصد هزار میلیارد (۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال به اتکای مطالبات از اشخاص بابت اعطای تسهیلات از محل حساب ذخیره ارزی، اوراق بهادار مبتنی بر دارایی منتشر نمایند و منابع حاصل را به خزانه واریز نمایند. صد درصد وجوه مذکور با تصویب هیئت وزیران صرف افزایش سرمایه بانک‌های دولتی خواهد شد. مقررات ناظر بر انتشار اوراق بهادار فوق و تسویه حساب بانک‌های عامل با خزانه به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و</p>	۶

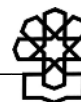
پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
<p>«تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانک‌ها» اجازه داده می‌شود تحت نظارت بانک مرکزی، مستقیماً اقدام به خرید و فروش اوراق مرتبط با وصول مطالبات معوق نمایند.</p>	<p>اوراق به پشتوانه آنها خصوصاً در حجم بالا ممکن است به دلیل عدم جذابیت، ارزش پایین و ریسک زیاد، علاوه بر انتظار عدم عملکرد، هزینه زیادی را به اقتصاد تحمیل خواهد کرد.</p> <p>۵. براساس اظهار نظر بند «۲»، به منظور وصول مطالبات غیرجاری ضروری است شرکت‌های وصول مطالبات (AMCs) ایجاد و توسعه یابند. بنابراین دو اقدام بهتر است در این ماده ذکر گردد: اول زمینه‌سازی برای تأسیس شرکت‌های وصول مطالبات و دوم، ایجاد زمینه‌های فروش مطالبات به این شرکت‌ها.</p> <p>۶. باتوجه به عدم عملکرد مناسب در فروش اوراق بهادار مشابه همچون خزانه اسلامی برای مطالبات پیمانکاران، نیازی به آوردن حکمی در خصوص انتشار اوراق مبتنی بر دارایی (که دارای ابهام زیادی است) نبوده و صرفاً از طریق راهکارهای مناسب و کارآمد برای وصول مطالبات باید این معطل حل گردد. به بیان دیگر مسئله وصول مطالبات چیزی نیست که با انتشار اوراق حل شود، بلکه نیاز به حل ریشه‌ای مسئله وجود دارد.</p> <p>۷. در خصوص اختصاص منابع حساب ذخیره ارزی به حساب افزایش سرمایه دولت در بانک‌های دولتی، پیشنهاد می‌شود این منابع بابت تسویه بدهی دولت به بانک‌ها و سپس افزایش سرمایه بانک‌های مربوطه منظور گردد.</p> <p>زیرا منابع مربوط به حساب ذخیره ارزی متعلق به بانک‌ها نیست و بانک‌ها صرفاً عاملیت انتقال وجوه را برعهده داشتند که باید پس از وصول اقساط، مجدداً منابع به خزانه واریز می‌شد. از طرفی با عنایت به اینکه عمده این منابع که با مسئولیت بانک‌ها پرداخت شده غیرجاری باقی مانده</p>	<p>دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>	

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	<p>است، بهتر است برای تشویق بانک‌ها جهت وصول آن نوعی تعلق مالکیت نیز وجود داشته باشد. لذا اولاً به دلیل بدهی بالای دولت به بانک‌ها که در شرایط کنونی امکان پرداخت آن نیز کمتر متصور است، بهتر است این منابع جهت تسویه بدهی دولت لحاظ شود، ثانیاً جهت افزایش توان اعتباری بانک‌ها، باقیمانده منابع مذکور بابت افزایش سرمایه بانک‌ها لحاظ شود.</p>		
<p>ماده (۷) کلیه معافیت‌های مقرر در مواد (۷)، (۱۱) و (۱۲) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی در خصوص اوراق صکوک و تمامی اوراق بهاداری که با رعایت قوانین و مقررات مربوط بر طبق تصمیم رکن ذیصلاح بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منتشر می‌گردد، حاکم خواهد بود. این اوراق صرفاً از طریق بورس‌های مربوط قابل معامله است.</p>	<p>۱. هدف از پیشنهاد این ماده تسری احکام و قوانین مالیاتی مربوط به اسناد مالی یاد شده در صدر، به اوراق صکوک است. این اقدام با در نظر گرفتن شرایط عمومی اقتصاد ملی و نیاز مبرم برای استفاده از ابزارهای متعدد و متنوع برای تأمین مالی بخش‌های مختلف اقتصادی و همچنین کاربرد یکسان اسناد مالی یاد شده، تصویب این ماده مفید خواهد بود.</p> <p>۲. واژه «اوراق صکوک» نادرست است، زیرا صکوک به معنای اوراق بهادار است. لذا مناسب است مقرر شود معافیت‌های مورد نظر بر اوراق بهاداری که مطابق قوانین و ضوابط بانک مرکزی منتشر می‌شوند نیز حاکم هستند. همچنین مجوز انتشار اوراق بهادار علی‌الاصول برعهده سازمان بورس است و نه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.</p> <p>۳. در مواد (۷)، (۱۱) و (۱۲) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی، چند نوع معافیت مالیاتی برای صدور، نقل و انتقال و کسب سود و درآمد از اوراق بهادار در نظر گرفته شده است. مواردی که قابل شمول به اوراق صکوک و مشارکت است، عبارتند از:</p> <p>الف) به موجب ماده (۷) قانون توسعه، هرگونه درآمد حاصل از</p>	<p>(مالیات) ماده (۷) کلیه معافیت‌های مقرر در مواد (۷)، (۱۱) و (۱۲) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی در خصوص اوراق صکوک و تمامی اوراق بهاداری که در چارچوب قوانین و براساس ضوابط و مقررات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منتشر می‌گردد، حاکم خواهد بود.</p>	۷

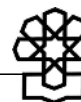
شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
		<p>سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار (موضوع بند «۲۴» ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار شامل سود سهام، هرگونه درآمد حاصل از نقل و انتقال اوراق بهادار (موضوع بند «۲۴» ماده (۱) قانون بازار) معاف از مالیات است. همچنین موارد ذکر شده از مالیات بر ارزش افزوده هم معاف است.</p> <p>ب) به موجب ماده (۱۱) قانون توسعه ابزارها، نقل و انتقال دارایی‌ها برای تأمین مالی از طریق عرضه عمومی اوراق بهادار از مالیات معاف است. علاوه بر این، درآمد نهاد واسط از محل انتقال دارایی که تأمین مالی از طریق آن صورت گرفته، از پرداخت مالیات بر درآمد معاف است.</p> <p>۴. حکم این ماده در واقع نوعی گسترش پایه معافیت مالیاتی بوده و لذا <u>مغایر با مفاد تبصره «۱» ماده (۱۱۷) قانون برنامه پنجم توسعه محسوب می‌شود و تصویب این حکم نیازمند دوسوم رأی نمایندگان است.</u></p>	
۸	<p>(بانک) ماده (۸)</p> <p>متن زیر به‌عنوان تبصره «۴» به ماده (۳۴) قانون ثبت اسناد و املاک - مصوب ۱۳۱۰ - و اصلاحات بعدی آن اضافه می‌گردد:</p> <p>تبصره «۴» - در مورد معاملات بانکی و مؤسسات مالی و اعتباری مجاز، هرگاه مال مورد وثیقه به مبلغ پایه مزایده، خریداری نداشته باشد، به تقاضای بستانکار به تسهیلات گیرنده و راهن اخطار می‌شود تا ظرف یک ماه پس از اخطار، طلب بانک یا مؤسسه مالی و اعتباری</p>	<p>این ماده درصدد است تا با الحاق یک تبصره به ماده (۳۴) قانون ثبت اسناد و املاک (اصلاحی سال ۱۳۸۶)، معضلات ناشی از اجرای اصل ماده یاد شده و آیین‌نامه اجرایی آن در خصوص مؤسسات اعتباری را مرتفع کند.</p> <p>۱. عبارت «مورد پذیرش بستانکار قرار گیرد» باید حذف شود زیرا نیازی به پذیرش بستانکار (بانک) نیست و اولاً موضوع را پیچیده و طولانی می‌کند و ثانیاً منفذهایی را برای سوءاستفاده بانک‌ها باز می‌کند.</p> <p>۲. به منظور جلوگیری از ضرر و زیان احتمالی باید مزایده ۲ بار صورت بگیرد لذا مهلت یک ماه ناکافی است.</p> <p>۳. در ماده مقرر شود که شخص راهن و یا صاحب وثیقه شخصاً هم می‌تواند اقدام به فروش مال مورد وثیقه نماید.</p>	<p>تبصره «۴» - در مورد معاملات بانکی و مؤسسات مالی و اعتباری مجاز، هرگاه مال مورد وثیقه پس از برگزاری دوبار مزایده به مبلغ پایه مزایده، خریداری نداشته باشد، به تقاضای بستانکار به تسهیلات گیرنده و راهن اخطار می‌شود تا ظرف دو ماه پس از اخطار، طلب بانک یا مؤسسه مالی و اعتباری را پرداخت نمایند و یا مال دیگری معرفی کنند که بتوان با فروش</p>

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
<p>آن طلب بستانکار را تأدیه کرد. چنانچه ظرف مدت مذکور طلب بستانکار پرداخت نشده یا مال دیگر معرفی نشود، مال مورد مزایده به بالاترین مبلغ پیشنهادی به فروش خواهد رسید، مشروط بر اینکه مبلغ پیشنهادی خریدار، کمتر از هشتاد درصد اصل و سود مطالبات بستانکار نباشد. حق پیگیری وصول باقیمانده مطالبات از روش‌های قانونی برای بستانکار محفوظ است. در اجرای این تبصره، استفاده از سازوکارهای بورس کالا در اولویت قرار دارد.</p>	<p>۴. مشکل دیگر که درخصوص وثایق وجود دارد، عدم آزادسازی وثیقه به تناسب پرداخت طلب است. بدین معنا که وقتی شخص وام گیرنده به طور مثال ۷۰ درصد بدهی خود را داده است، بهتر است سازوکاری تعیین گردد که شخص بتواند وثیقه را جابجا و یا مازاد بر طلب را آزاد نماید. گزارش کسب و کار بانک جهانی نیز نشان می‌دهد که وام گیرنده می‌تواند به صورت خودکار وثیقه را تسری دهد و یا اینکه جایگزینی را معرفی نماید.</p> <p>۵. باید فرآیند واگذاری یا فروش با نظارت اداره ثبت یا یک مرجع دیگر صورت گیرد تا حقوق طرفین پایمال نشود.</p>	<p>را پرداخت نمایند و یا مال دیگری معرفی کنند که بتوان با فروش آن طلب بستانکار را تأدیه کرد. چنانچه ظرف مدت مذکور طلب بستانکار پرداخت نشده یا مال دیگر معرفی نشود، مال مورد مزایده به بالاترین مبلغ پیشنهادی به فروش خواهد رسید، مشروط بر اینکه مبلغ پیشنهادی خریدار، کمتر از هشتاد درصد مطالبات بستانکار نبوده و مورد پذیرش بستانکار قرار گیرد. حق پیگیری وصول باقیمانده مطالبات از روش‌های قانونی برای بستانکار محفوظ است. در اجرای این تبصره، استفاده از سازوکارهای بورس کالا در اولویت قرار دارد.</p>	
<p>ماده (۹)</p> <p>به سازمان بورس و اوراق بهادار اجازه داده می‌شود با رعایت مواد (۲۶) و (۲۷) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - پس از استقرار و راه‌اندازی شرکت‌های رتبه‌بندی اعتباری براساس رتبه اعلامی شرکت‌های مزبور، مجوز انتشار و نحوه ضمانت اوراق مشارکت را براساس رتبه اعتباری شرکت‌ها صادر نماید.</p>	<p>۱. یکی از مسائل و مشکلات مهم مربوط به انتشار اوراق مشارکت و عملکرد آنها در بازار این است که تا زمانی که نرخ سود این اوراق عموماً به صورت دستوری منتشر می‌شود، عملکرد آن اجرایی نیست.</p> <p>۲. درخصوص انتشار بدون ضامن این خطر وجود دارد که به دلیل عدم توسعه کافی بازار سرمایه در ایران و وجود ریسک‌ها و ناطمینانی‌های فراوان، در صورت بروز مشکل در یک یا چند دسته از اوراق منتشر شده، هزینه و ریسک زیادی به بازار تحمیل می‌شود.</p> <p>۳. مسئله رتبه‌بندی شرکت‌های اعتباری یک موضوع کاملاً نوپایی در ایران است و تا زمانی که اعتبار آن از نظر دوره و حجم داده‌های مورد نیاز برای رتبه‌بندی تکمیل نشده است، انتشار آن با قید بدون ضمانت خطر زیادی را به بازار تحمیل می‌کند.</p>	<p>(بورس) ماده (۹)</p> <p>به سازمان بورس و اوراق بهادار اجازه داده می‌شود با رعایت مواد (۲۶) و (۲۷) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - پس از استقرار و راه‌اندازی شرکت‌های رتبه‌بندی اعتباری براساس رتبه اعلامی شرکت‌های مزبور، مجوز انتشار اوراق مشارکت را بدون ضامن صادر نماید.</p>	۹

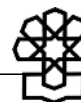
شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
۱۰	(بورس) ماده (۱۰) انتشار و معاملات ثانویه اوراق مشارکت و سایر اوراق بهادار اسلامی از قبیل اوراق مرابحه، اسناد خزانه اسلامی صرفاً از طریق بورس یا بازار خارج از بورس با رعایت مواد (۲۶) و (۲۷) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران انجام می‌شود. بازخرید این اوراق قبل از سررسید توسط بانک‌های دولتی ممنوع می‌باشد. تبصره - اوراق منتشره توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از شمول این ماده مستثناست.	این حکم به نوعی تکرار بند «ج» ماده (۹۹) قانون برنامه پنجم توسعه است، بدون اینکه ضمانت اجرای مشخصی در حکم پیشنهادی جدید، برای معاملات راجع به اوراق بهادار موضوع ماده، پیش‌بینی شده باشد.	پیشنهاد حذف به دلیل عدم وجود ضمانت اجرایی کافی
۱۱	(بورس) ماده (۱۱) معاملات و دریافت‌ها و پرداخت‌های موضوع انتشار اوراق بهادار دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری از طریق واسط (موضوع بند «د» ماده (۱) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید) به منظور تأمین مالی از طریق انتشار اوراق بهادار در مواردی که خرید، فروش و اجازه دارایی جزء لاینفک ابزار تأمین مالی است با	۱. به دلیل اینکه این حکم واریز وجوه دریافتی موضوع ماده را به خزانه لازم نمی‌داند، با اصل پنجاه و سوم قانون اساسی مغایرت دارد. ۲. با توجه به عدم کفایت چارچوب‌های حقوقی کافی درباره نحوه ایجاد و سقف تعهدات دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی این‌گونه احکام می‌تواند موجب بی‌انضباطی مالی و به‌ویژه ایجاد تعهد یا فروش اموال عمومی شود و لذا لازم است در تنظیم آیین‌نامه اجرایی دقت کافی به عمل آید.	اولویت اول - حذف ماده اولویت دوم معاملات و دریافت‌ها و پرداخت‌های موضوع انتشار اوراق بهادار دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری از طریق واسط (موضوع بند «د» ماده (۱) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید) به منظور تأمین مالی از طریق انتشار اوراق بهادار در مواردی که خرید، فروش و اجازه دارایی جزء لاینفک ابزار تأمین مالی است با

شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
	تأیید خزانه‌داری کل کشور از رعایت تشریفات مقرر در قانون محاسبات عمومی کشور و قوانین مناقصات و مزایده‌های مستثنی است. آیین‌نامه‌های اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.		قوانین مناقصات و مزایده‌های مستثناست. آیین‌نامه‌های اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و با همکاری دیوان محاسبات کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.
۱۲	(مالیات) ماده (۱۲) متن زیر به‌عنوان ماده (۱۳۸) مکرر به قانون مالیات‌های مستقیم اضافه می‌شود: ماده (۱۳۸) مکرر: اشخاصی که آورده نقدی برای تأمین مالی پروژه - طرح و سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی در قالب عقود مشارکتی فراهم نمایند معادل حداقل سود مورد انتظار عقود مشارکتی از پرداخت هرگونه مالیات معاف بوده و برای پرداخت‌کننده سود، معادل سود پرداختی به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی می‌شود. تبصره «۱» - استفاده‌کننده از معافیت موضوع این ماده تا مدت سه سال نمی‌تواند آورده نقدی را از شرکت خارج نماید. در صورت کاهش آورده نقدی، به میزان ارزش روز معافیت استفاده شده، مالیات	۱. مفاد ماده (۱۳۸) مکرر الحاقی در راستای تسهیل و تشویق فرآیند تأمین مالی بنگاه‌های تولیدی با کمک نقدینگی اشخاص است. به عبارت دیگر این ماده درصدد است تا امتیازات مالیاتی را برای هر دو طرف سرمایه‌گذار و سرمایه‌پذیر استفاده‌کننده از این شیوه در تأمین مالی سرمایه‌گذاری ارائه کند. ۲. به نظر می‌رسد سیاست پیشنهادی از منظر منطق اقتصادی و با توجه به حجم بالا، سیال و بلا تکلیف نقدینگی در اقتصاد کشور و عمدتاً بخش‌های غیرمولد، امری مطلوب و مناسب است. چراکه در این شرایط هم سرمایه‌گذار و هم سرمایه‌پذیر (واحد تولیدی) هر دو از معافیت مالیاتی (اولی از مالیات بر درآمد و دومی با استفاده از امتیاز هزینه قابل قبول مالیاتی) بهره‌مند می‌شوند. اما با توجه به ساختار مثبت دارایی‌ها و بدهی‌ها در دفاتر مالی شرکت‌ها در ایران، این مجوز می‌تواند به ابزاری برای فرار گسترده مالیاتی و همچنین فساد در کشور منجر شود. ۳. موضوعی که در این شیوه باید به آن توجه شود این است که	اولویت اول - حذف ماده اولویت دوم: ماده (۱۲) متن زیر به‌عنوان ماده (۱۳۸) مکرر به قانون مالیات‌های مستقیم اضافه می‌شود: ماده (۱۳۸) مکرر: اشخاصی که آورده نقدی برای تأمین مالی پروژه - طرح و سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی (بنگاه تولیدی طبق استانداردهای حسابداری با تایید موسسات حسابرسی عضو جامعه حساب‌برسان ایران دارای ساختار مالی مناسب می‌باشد) در قالب عقود مشارکتی فراهم نمایند معادل حداقل سود مورد انتظار عقود مشارکتی از پرداخت مالیات بر درآمد معاف بوده و برای پرداخت‌کننده سود، معادل سود پرداختی مذکور به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی می‌شود. تبصره «۱» - استفاده‌کننده از معافیت موضوع این ماده تا مدت

شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
	سال خروج آورده نقدی، اضافه خواهد گردید. تبصره «۲» - تشخیص تحقق به کارگیری آورده نقدی برای تأمین مالی پروژه - طرح یا سرمایه در گردش با اداره امور مالیاتی حوزه مربوط خواهد بود.	در صورت اصرار به تصویب این ماده باید به گونه‌ای طراحی شود که اساس آن محملی برای پولشویی، فرار مالیاتی و سایر هزینه‌های اقتصاد ملی نشود. چراکه بی‌ضابطه بودن مکانیسم جذب نقدینگی برای تأمین مالی یا سرمایه در گردش می‌تواند توسط عده‌ای معدود محملی برای سوءاستفاده‌های مالی شود که هزینه آن فقط در قالب فرار مالیاتی بروز و ظهور نکند. براین اساس باید مکانیسم قوی و هوشمندی برای پایش حجم معاملات و مبادلات صورت گرفته با کیفیت مطرح شده در این ماده طراحی شود. البته مراقبت‌هایی در قالب تبصره‌های ۱ و ۲ لحاظ شده است اما باید تبصره‌های دیگری برای ثبت دقیق اطلاعات مربوط به این ماده تبیین شود. ۴. یک نکته که باید در نظر گرفته شود آن است که در صورتی که واحد اقتصادی سپرده‌پذیر از فعالیت اقتصادی خود دچار زیان شود آیا باز هم حداقل سود مورد انتظار عقود مشارکتی باید پرداخت شود یا خیر	سه سال نمی‌تواند آورده نقدی را از بنگاه تولیدی خارج نماید. در صورت کاهش آورده نقدی، به میزان ارزش روز معافیت استفاده شده، مالیات سال خروج آورده نقدی، اضافه خواهد گردید. تبصره «۲» - تشخیص تحقق به کارگیری آورده نقدی برای تأمین مالی پروژه - طرح یا سرمایه در گردش با اداره امور مالیاتی حوزه مربوط خواهد بود. تبصره «۳» - آورده نقدی صرفاً به صورت چک بانکی قابل پرداخت به بنگاه تولیدی است. تبصره «۴» - آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف سه ماه پس از تصویب قانون توسط سازمان امور مالیاتی و بانک مرکزی تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.
۱۳	ماده (۱۳) به دولت اجازه داده می‌شود از محل اعتبارات بودجه‌های سنواتی تا پنجاه درصد آن بخش از هزینه‌های تحقیقاتی یا ارتقای وضعیت زیست‌محیطی واحدهای تولیدی دارای مجوز یا پروانه بهره‌برداری را که منجر به کسب حق امتیاز تولید کالا یا خدمت یا ثبت اختراع از مراجع ذی‌صلاح داخلی یا بین‌المللی شده است، کمک نماید. آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف سه ماه از	۱. جهت تصمیم‌گیری مناسب، بهتر است تخمینی از منابع مورد نیاز برای اجرای این حکم و همچنین محل تأمین آن ارائه شود.	ماده (۱۳) دولت مکلف است از محل اعتبارات بودجه‌های سنواتی تا پنجاه درصد آن بخش از هزینه‌های تحقیقاتی یا ارتقای وضعیت زیست‌محیطی واحدهای تولیدی دارای مجوز یا پروانه بهره‌برداری را که منجر به کسب حق امتیاز تولید کالا یا خدمت یا ثبت اختراع از مراجع ذی‌صلاح داخلی یا بین‌المللی شده است، کمک نماید. آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف سه ماه از

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
<p>تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت با همکاری سازمان محیط زیست، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی ایران به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>		<p>ذی‌صلاح داخلی یا بین‌المللی شده است، کمک نماید. آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>	
	<p>۱. با توجه به اینکه برخی معافیت‌های مالیاتی در حال حاضر برای پارک‌های علم و فناوری وجود دارد تصویب این ماده می‌تواند با تسری آن به شهرک‌های فناوری که موضوع فعالیت مشابهی دارند تبعیض موجود را رفع نماید.</p> <p>۲. حکم ماده (۱۴) لایحه در صدد تسری معافیت مالیاتی پارک‌های علم و فناوری به شهرک‌های فناوری است. مطرح شدن کلی این موضوع به دلیل داشتن برخی جزئیات اجرایی می‌تواند در عمل برخی مشکلات و چالش‌ها را برای مؤدیان و سازمان امور مالیاتی ایجاد کند. <u>لذا ضروری است برای رفع این ابهامات و دامنه معافیت مالیاتی تعیین تکلیف صورت گیرد.</u></p> <p>۳. از طرف دیگر بحث مغایرت حکم این ماده با مفاد تبصره «۱» ماده (۱۱۷) قانون برنامه پنجم توسعه نیز وجود دارد و برای رفع این محدودیت تصویب این حکم نیازمند دوسوم رأی نمایندگان است.</p>	<p>(مالیات) ماده (۱۴) در مواد (۳) و (۹) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات، عبارت «و شهرک‌های فناوری» به ترتیب به انتهای بند «ج» و بعد از عبارت «پارک‌های علم و فناوری» اضافه می‌شود.</p>	۱۴
<p>به وزارت نفت از طریق شرکت‌های دولتی تابعه ذی‌ربط با رعایت «قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی» اجازه داده می‌شود:</p>	<p>بررسی اهداف مندرج در این ماده نشان می‌دهد که اجرای آنها در فاصله زمانی سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ امکان‌پذیر نیست و به زمان بلند مدت‌تری نیاز دارد.</p>	<p>(انرژی) ماده (۱۵)</p>	۱۵

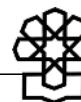

شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
	به وزارت نفت اجازه داده می‌شود: ۱. از طریق شرکت‌های دولتی تابعه ذی‌ربط برای اجرای طرح‌های نفت و گاز از جمله افزایش ظرفیت تولید نفت خام، گاز و میعانات گازی با اولویت مخازن مشترک و افزایش ظرفیت مخازن مشترک و افزایش ظرفیت پالایش نفت خام و میعانات گازی و محصولات پتروشیمی، رشد صادرات فرآورده‌های نفتی و جلوگیری از سوختن گازهای همراه نفت و جایگزینی گاز داخلی یا وارداتی به جای فرآورده‌های نفتی ذی‌ربط به صورت ارزی تا سقف یکصد میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار یا معادل ریالی آن اقدام به سرمایه‌گذاری به روش بیع متقابل، ساخت، بهره‌برداری و تحویل (BOT) و یا روش‌های موضوع بند «ب» ماده (۲۱۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران با تضمین خرید محصول، اجازه فروش داخلی یا صادرات برای بلندمدت (حداقل ده سال) قرارداد منعقد و یا مجوزهای لازم را برای سرمایه‌گذاری صادر نماید.	این بندهای «۱» و «۲» این ماده در قوانین بودجه سال‌های اخیر با متن‌های متفاوت‌تر آمده است. بررسی عملکرد این بندها نشان می‌دهد که در قوانین مذکور عملکرد قابل انتظار نداشته است. بدین صورت که در آن تلاش شد تا از سرمایه‌های بخش غیردولتی در اجرای فعالیت‌های مورد نظر در این دو بند استفاده نماید، اما واقعیت این است که این بخش‌ها برای اجرای این بند ورود پیدا نکرده‌اند و به نظر می‌رسد که بخشی از آن به در اختیار نبودن سرمایه کافی این بخش‌ها، ریشه دارد. لذا به منظور عملیاتی کردن این بند لازم است موضوع سرمایه‌گذاری با مشارکت دولت و بخش غیردولتی مورد توجه قرار گیرد و با برای تأمین منابع اولیه برای سرمایه‌گذاری، منابع مربوط به آن پیش‌بینی شود. با توجه به مطالب بالا، لازم است زمان اجرای این بندها دقیقاً مشخص شود. در حوزه قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی ناظر بر این ماده پیشنهادی لازم است موارد زیر مدنظر قرار گیرد: ۱. لازم است برای رعایت مفاد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم قانون اساسی، سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی تابعه وزارت نفت بر اساس ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم قانون اساسی در دسته‌بندی سه‌گانه قرار گیرند.	۱. از طریق شرکت‌های دولتی تابعه ذی‌ربط برای اجرای طرح‌های نفت و گاز از جمله افزایش ظرفیت تولید نفت خام، گاز و میعانات گازی با اولویت مخازن مشترک و افزایش ظرفیت پالایش نفت خام و میعانات گازی و محصولات پتروشیمی، رشد صادرات فرآورده‌های نفتی و جلوگیری از سوختن گازهای همراه نفت و جایگزینی گاز داخلی یا وارداتی به جای فرآورده‌های نفتی ذی‌ربط به صورت ارزی تا سقف یکصد میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار یا معادل ریالی آن اقدام به سرمایه‌گذاری به روش بیع متقابل، ساخت، بهره‌برداری و تحویل (BOT) و یا روش‌های موضوع بند «ب» ماده (۲۱۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران با تضمین خرید محصول، اجازه فروش داخلی یا صادرات برای بلندمدت (حداقل ده سال) قرارداد منعقد و یا مجوزهای لازم را برای سرمایه‌گذاری صادر نماید. ۲. به منظور اجرای طرح‌های بهینه‌سازی، کاهش گازهای گلخانه‌ای و کاهش مصرف انرژی در بخش‌های مختلف از جمله صنعت (با اولویت صنایع انرژی‌بر) و حمل‌ونقل عمومی و ریلی درون و برون‌شهری، ساختمان، توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، گسترش استفاده از (CNG) با اولویت‌های شهرهای بزرگ و مسیر راه‌های اصلی بین‌شهری و تولید خودروهای کم‌مصرف، برقی کردن چاه‌های کشاورزی و تولید آب شیرین با متقاضیان و سرمایه‌گذاران بخش غیردولتی با

شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
	انرژی‌بر) و حمل‌ونقل عمومی و ریلی درون و برون شهری، ساختمان، توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، گسترش استفاده از (CNG) با اولویت‌های شهرهای بزرگ و مسیر راه‌های اصلی بین‌شهری و تولید خودروهای کم‌مصرف، برقی کردن چاه‌های کشاورزی و تولید آب شیرین با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی با متقاضیان و سرمایه‌گذاران بخش غیردولتی با اولویت استفاده از تجهیزات ساخت داخل، قرارداد منعقد نماید. توجیه فنی و اقتصادی و زیست‌محیطی، زمان‌بندی اجرا و بازپرداخت و سقف تعهد دولت در هریک از طرح‌ها یا پیشنهاد وزارت نفت به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد.	آن، خرید خدمات مالی، فنی، مهندسی و مدیریتی از بنگاه‌های غیردولتی به شرط حفظ مالکیت دولت اجازه داده شده است. بنابراین اگر آثار این حکم ایجاد شرکت‌های دولتی و یا غیردولتی و فروش سهام دولت شود با توجه به برخی روش‌های مندرج در بند «ب» ماده (۲۱۴) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱ اگر منجر به انتقال مالکیت دولت شود، خلاف قانون اصل چهل‌وچهارم است. ۳. اگر طبقه‌بندی سرمایه‌گذاری شرکت‌های تابعه وزارت نفت جزء گروه ۲ ماده (۲) قانون اصل چهل‌وچهارم شود این نوع سرمایه‌گذاری مجاز است. (با رعایت سرمایه‌گذاری دولت بیش از ۲۰ درصد ارزش این فعالیت‌ها در بازار نشود). ۴. اگر نتیجه حکم این ماده پیشنهادی، ایجاد شرکت در گروه ۱ ماده (۲) قانون اصل چهل‌وچهارم شود باید توجه داشت که سرمایه‌گذاری در این گروه تنها برای سازمان‌های توسعه‌ای مجاز می‌باشد. در تبصره «۳» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی به سازمان‌های توسعه‌ای اجازه داده شد تا پس از فراخوان عمومی و احراز عدم تمایل بخش خصوصی، به هر میزان با بخش خصوصی مشارکت نمایند به شرطی که سهام خود را حداکثر سه سال پس از بهره‌برداری واگذار نمایند.	اولویت استفاده از تجهیزات ساخت داخل، قرارداد منعقد نماید. توجیه فنی و اقتصادی و زیست‌محیطی، زمان‌بندی اجرا و بازپرداخت و سقف تعهد دولت در هریک از طرح‌ها یا پیشنهاد وزارت نفت به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد. تعهد بازپرداخت اصل سرمایه‌گذاری‌های موضوع این بند به عهده دولت بوده و شرکت ملی نفت ایران منابع ناشی از صادرات سوخت صرفه‌جویی حاصل شده (نفت خام معادل) را در هر پروژه پس از اعلام وزارت نفت به حساب بدهکار دولت (خزانه‌داری کل کشور) منظور و تسویه حساب می‌نماید.
	تعهد بازپرداخت اصل سرمایه‌گذاری‌های موضوع این بند به عهده دولت بوده و شرکت ملی نفت ایران منابع ناشی از صادرات سوخت صرفه‌جویی حاصل شده (نفت خام معادل) را در هر پروژه پس از اعلام وزارت نفت به حساب بدهکار دولت (خزانه‌داری کل کشور) منظور و تسویه حساب می‌نماید.	تبصره - دسته‌بندی سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی تابعه وزارت نفت ناشی از اجرای این ماده منطبق بر دسته‌بندی فعالیت‌های اقتصادی کشور موضوع ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی، به پیشنهاد وزارت نفت و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	

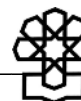
۱. ماده (۲۱۴) - دولت موظف است به منظور افزایش کارآمدی و اثربخشی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با رعایت قانون نحوه اجرای اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی اقدامات زیر را به اجرا درآورد:

(ب) روش‌های اجرایی مناسب از قبیل «تأمین منابع مالی، ساخت، بهره‌برداری و واگذاری»، «تأمین منابع مالی، ساخت و بهره‌برداری»، «طرح و ساخت کلید در دست»، «مشارکت بخش عمومی - خصوصی» و یا «ساخت، بهره‌برداری و مالکیت» را با پیش‌بینی تضمین‌های کافی به کارگیرد.

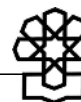
پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
		وزارت نفت در سال‌های سررسید به سرمایه‌گذار پرداخت و همزمان به حساب بدهکار دولت (خزانه‌داری کل کشور) منظور و تسویه حساب می‌نماید.	
<p>به وزارت نیرو با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی اجازه داده می‌شود:</p> <p>۱. به منظور اجرای طرح‌های افزایش بازدهی نیروگاه‌ها با اولویت نصب بخش بخار در نیروگاه‌های چرخه (سیکل) ترکیبی، توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، کاهش تلفات، بهینه‌سازی و صرفه‌جویی در مصرف سوخت مایع، جایگزینی مصرف برق به جای گاز یا فرآورده‌های نفتی در مناطقی که توجیه اقتصادی دارد و افزایش سهم صادرات برق تا سقف مصوب هیئت وزیران به روش بیع متقابل، با سرمایه‌گذاران بخش‌های خصوصی و عمومی با اولویت استفاده از تجهیزات ساخت داخل قرارداد منعقد نماید. دولت مکلف است در قبال این تعهد، سوخت صرفه‌جویی شده یا معادل آن نفت خام را با محاسبه میزان صرفه‌جویی حاصله در مدت حداکثر دو سال به سرمایه‌گذاران تحویل نماید.</p> <p>۲. برای اجرای طرح‌های آب و فاضلاب، بهینه‌سازی و صرفه‌جویی مصرف آب، مهار و بهره‌برداری از آب‌های مشترک و مرزی، اجرای طرح‌های جمع‌آوری و دفع بهداشتی فاضلاب و طرح‌هایی که به مدیریت تقاضای آب می‌انجامد و زهکشی</p>	<p>در حال حاضر وضعیت بخش برق به لحاظ میزان تلفات در شبکه‌های تولید، توزیع و انتقال نامناسب است و از اهداف مصوب در قوانین عقب‌تر است. با توجه به این که کاهش تلفات به میزان مشخص به سرمایه‌گذاری زیادی نیاز ندارد و از طرف دیگر امکان انجام آن در کوتاه‌مدت عملیاتی‌تر می‌باشد، پیشنهاد می‌شود اجرای کاهش تلفات در اولویت قرار گیرد.</p> <p>به طور کلی در خصوص بندهای «۱» و «۲» ماده (۱۵) و بند «۱» ماده (۱۶) پیشنهاد مشخص این است که زمان‌بندی اجرای این بندها مشخص شود و قید گردد که دولت مکلف است برنامه اجرایی این بندها را ظرف مدت سه ماه پس از تصویب قانون به پس از تصویب در هیئت وزیران به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید و گزارش عملکرد آن را نیز هر سه ماه یکبار به کمیسیون انرژی گزارش کند.</p> <p>در حوزه قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی ناظر بر این ماده پیشنهادی لازم است موارد زیر مدنظر قرار گیرد:</p> <p>۱. لازم است سرمایه‌گذاری وزارت نیرو موضوع این ماده براساس ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی در دسته‌بندی سه‌گانه قرار گیرند.</p> <p>۲. باتوجه به مصوبه شماره ۱۹۲۴۳۷ / ت ۵۰۳۹۳ هـ مورخ</p>	<p>(انرژی)</p> <p>ماده (۱۶) - به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود:</p> <p>۱. به منظور اجرای طرح‌های افزایش بازدهی نیروگاه‌ها با اولویت نصب بخش بخار در نیروگاه‌های چرخه (سیکل) ترکیبی، توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، کاهش تلفات، بهینه‌سازی و صرفه‌جویی در مصرف سوخت مایع، جایگزینی مصرف برق به جای گاز یا فرآورده‌های نفتی در مناطقی که توجیه اقتصادی دارد و افزایش سهم صادرات برق تا سقف مصوب هیئت وزیران به روش بیع متقابل، با سرمایه‌گذاران بخش‌های خصوصی و عمومی با اولویت استفاده از تجهیزات ساخت داخل قرارداد منعقد نماید. دولت مکلف است در قبال این تعهد، سوخت صرفه‌جویی شده یا معادل آن نفت خام را با محاسبه میزان صرفه‌جویی حاصله در مدت حداکثر دو سال به سرمایه‌گذاران تحویل نماید.</p> <p>۲. برای اجرای طرح‌های آب و فاضلاب، بهینه‌سازی</p>	۱۶

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
<p>اراضی کشاورزی، تا سقف مصوب هیئت وزیران به روش بیع متقابل یا ساخت و بهره‌برداری و تحویل (BOT) و سایر روش‌های مشابه موضوع بند «ب» ماده (۲۱۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و تضمین خرید آب با سرمایه‌گذار خصوصی و یا تعاونی قرارداد منعقد یا مجوز صادر نماید.</p> <p>تبصره - دسته‌بندی سرمایه‌گذاری وزارت نیرو ناشی از اجرای این ماده منطبق بر دسته‌بندی فعالیت‌های اقتصادی کشور موضوع ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی، به پیشنهاد وزارت نیرو و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>	<p>۱۳۹۲/۱۲/۲۸ هیئت وزیران که فعالیت‌های تأمین برق را با توجه به ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی به شرح زیر طبقه‌بندی نموده است:</p> <p>الف) شبکه اصلی انتقال برق در گروه سه، ب) شبکه توزیع برق در گروه دو، ج) تولید برق (مالکیت و مدیریت نیروگاه‌ها و سایر خدمات مرتبط از جمله تعمیرات دوره‌ای نیروگاهی) در گروه دو؛ بنابراین عمده موضوع فعالیت‌های مقرر در این بند اگر منجر به ایجاد بنگاه یا شرکت شود و در گروه ۲ ماده (۲) قانون اصل چهل و چهارم طبقه‌بندی می‌شود <u>پس لازم است سرمایه‌گذاری دولت بیش از ۲۰ درصد ارزش این فعالیت‌ها در بازار نباشد و برخی روش‌های مندرج در این حکم که منجر به انتقال مالکیت و افزایش سهم دولت در شرکت‌ها می‌شود بدون رعایت ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم در تعارض با آن قانون است.</u></p>	<p>و صرفه‌جویی مصرف آب، مهار و بهره‌برداری از آب‌های مشترک و مرزی، اجرای طرح‌های جمع‌آوری و دفع بهداشتی فاضلاب و طرح‌هایی که به مدیریت تقاضای آب می‌انجامد و زهکشی اراضی کشاورزی، تا سقف مصوب هیئت وزیران به روش بیع متقابل یا ساخت و بهره‌برداری و تحویل (BOT) و سایر روش‌های مشابه موضوع بند «ب» ماده (۲۱۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و تضمین خرید آب با سرمایه‌گذار خصوصی و یا تعاونی قرارداد منعقد یا مجوز صادر نماید.</p>	
<p>پیشنهاد می‌شود با توجه به اصلاح کامل‌تر حکم ماده (۱۳۲) در قالب لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم که هم‌اکنون در دستور کار مجلس است، مفاد ماده (۱۳۲) این ماده حذف شود و فقط مفاد تبصره «۵» این ماده به مفاد ماده (۱۳۲) لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم الحاق شود (لذا این ماده حذف شود).</p>	<p>- این ماده در واقع اصلاح ماده (۱۳۲) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۸۰ و اصلاحات بعدی آن است. <u>اصلاح این ماده در قالب این لایحه نوعی دوباره‌کاری محسوب می‌شود چراکه این ماده در لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم نیز مورد اصلاح و بازنگری قرار گرفته است که هم‌اکنون فرآیند بررسی و تصویب آن در کمیسیون اقتصادی به پایان رسیده و در شرف بررسی در صحن</u></p>	<p>(مالیات) ماده (۱۷) ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده (۱۳۲) - به‌منظور تشویق و افزایش سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی، معادل صد درصد</p>	۱۷

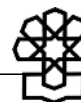
شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
	<p>(۱۰۰٪) سرمایه‌گذاری انجام شده اشخاص حقوقی غیردولتی در طرح‌های تولیدی، معدنی و خدماتی با مجوز وزارتخانه یا مؤسسه دولتی ذی‌ربط که به‌منظور تأسیس، توسعه، بازسازی و نوسازی واحدها صرف ایجاد دارایی ثابت (به استثنای زمین) می‌گردد، از درآمد مشمول مالیات سال یا سال‌های بعد کسر گردیده و مالیات آن به نرخ صفر محاسبه می‌گردد.</p> <p>تبصره ۱- مشوق مالیاتی موضوع این ماده در هر سال مالی در مورد واحدهای مستقر در مناطق کمتر توسعه‌یافته معادل صد درصد (۱۰۰٪) درآمد مشمول مالیات و در سایر مناطق معادل پنجاه درصد (۵۰٪) آن منظور می‌گردد. همچنین در صورتی که سرمایه‌گذاری انجام شده با مشارکت سرمایه‌گذاران خارجی با مجوز سازمان سرمایه‌گذاری خارجی و کمک‌های فنی ایران انجام شده باشد به ازای هر پنج درصد مشارکت سرمایه‌گذاری خارجی به میزان ده درصد به مشوق این تبصره به نسبت سرمایه ثبت و پرداخت شده و حداکثر تا پنجاه درصد آن اضافه می‌شود.</p> <p>تبصره ۲- مشوق مالیاتی مذکور در صورتی اعطا</p>	<p><i>علنی مجلس است.</i></p> <p><u>با توجه به اصول تنقیح قوانین اگر بناست ماده‌ای آن هم با مختصات ماده (۱۳۲) قانون مالیات‌های مورد اصلاح و بازنگری قرار گیرد، بهتر است این اتفاق در قالب خود قانون مالیات‌های مستقیم باشد و نه در لایحه و قانون غیرمرتبط دیگر که هم‌اکنون این موضوع در قالب لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم در حال انجام است.</u></p> <p>پس از منظر شکلی به دو دلیل فوق (تکرار اصلاح ماده (۱۳۲) در لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم که هم‌اکنون در دست بررسی مجلس است و ضرورت رعایت اصل تقنین در تصویب قوانین): <u>اصلاح مواد (۱۳۲) در قالب لایحه فعلی آن هم به شکلی تصریح شده توصیه نمی‌شود.</u></p> <p>- تفاوت‌های قابل توجهی بین مفاد ماده (۱۳۲) پیشنهادی در این لایحه با مفاد ماده (۱۳۲) لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم که هم‌اکنون در دست بررسی مجلس است وجود دارد، یکی از این تفاوت‌ها این است که در ماده (۱۳۲) پیشنهادی این لایحه مشوق مالیاتی معادل ۱۰۰ درصد سرمایه‌گذاری بخش‌های حقوقی غیردولتی ارائه شده این در حالی است که در مفاد ماده (۱۳۲) لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم این مشوق در مناطق کمتر توسعه‌یافته، مناطق ویژه و شهرک‌های صنعتی تا ۲۰۰ درصد سرمایه‌گذاری افزایش یافته است.</p>	

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	<p>حمایت از سرمایه‌گذاران آن هم معادل چند برابر سرمایه‌گذاری ثبت و پرداخت شده در شرایط فعلی اقتصاد، سیاست مناسبی و ضروری است که این امر اهمیت اصلاح ماده (۱۳۲) در قالب لایحه اصلاح قانون مالیات‌ها را بیش از پیش نمایان می‌سازد.</p> <p><u>تفاوت دیگر مفاد این دو ماده این است که در لایحه اصلاح ماده (۱۳۲) قانون مالیات‌های مستقیم مقرر شده است که هزینه خرید زمین برای برخی از فعالیت‌های خدماتی مانند مراکز اقامتی، ایجاد مراکز تخصصی جراحی و ... جزو اقلام سرمایه‌گذاری محسوب شده و از مشمول مشوق ماده (۱۳۲) شده‌اند، این در حالی است که در این لایحه فقط بخشی از برخی هزینه تأمین مالی سرمایه‌گذاری مشمول هزینه‌های قابل قبول مالیاتی شده است.</u></p> <p>علاوه بر این در مفاد ماده (۱۳۲) مربوط به لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم مقرر شده است که علاوه بر مشوق مالیاتی ۱۰۰ و ۲۰۰ درصدی سرمایه‌گذاری به ترتیب در مناطق توسعه‌یافته و کمتر توسعه‌یافته، مناطق ویژه اقتصادی و شهرک‌های صنعتی، <u>تعطیلی مالیاتی دیگری نیز برای سرمایه‌گذاری‌های جدید به مدت ۳ و ۵ سال به ترتیب برای سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته در مناطق توسعه‌یافته و کمتر توسعه‌یافته لحاظ شود.</u> این مشوق (تعطیلی مالیاتی نیز) با هدف حمایت از سرمایه‌گذاری در شرایط رکود فعلی اقتصاد ضروری است و <u>اتفاقاً این موضوعات باید در لایحه‌ای با عنوان «لایحه خروج از رکود»</u></p>	<p>می‌گردد که معادل سرمایه‌گذاری انجام شده در حساب سرمایه پرداخت شده و یا افزایش سرمایه‌های بعدی منظور شود.</p> <p>تبصره «۳»- معافیت مذکور در بند «ب» ماده (۱۵۹) قانون برنامه پنجم توسعه، منحصرأً برای واحدهایی که از تاریخ اجرای قانون مذکور تا تاریخ اجرای این اصلاحیه برای آنها پروانه بهره‌برداری یا مجوز استخراج صادر شده باشد، جاری خواهد بود.</p> <p>تبصره «۴»- در هر مورد که اشخاص حقوقی غیردولتی بابت فعالیت‌های صنعتی، معدنی، حمل‌ونقل (زمینی، هوایی و دریایی) و هتلداری خود نسبت به تأمین مالی از محل آورده نقدی شرکا و سهام‌داران اقدام نمایند، هزینه احتسابی به نرخ پایه تسهیلات عقود مشارکتی مصوب شورای پول و اعتبار نسبت به تأمین مالی مذکور محاسبه و از درآمد مشمول مالیات شخص حقوقی تا پایان تسویه بدهی مذکور کسر می‌گردد سقف برخورداری از مزایای حکم این تبصره تا سی درصد (۳۰٪) سرمایه ثبت شده شخص حقوقی خواهد بود.</p> <p>تبصره «۵»- شرکتهای خارجی که با استفاده از ظرفیت واحدهای تولیدی داخلی در ایران نسبت به</p>	

شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
	<p>تولید محصولات یا نشان معتبر اقدام می‌نمایند در صورتی که حداقل سی درصد از محصولات تولیدی را صادر نمایند از تاریخ انعقاد قرارداد همکاری با واحد تولید ایرانی در دوره معافیت واحد تولیدی مذکور مشمول حکم این ماده بوده و در صورت اتمام معافیت از پنجاه درصد تخفیف در نرخ مالیاتی نسبت به درآمد ابزاری حاصل از فروش محصولات تولیدی در مدت مذکور در این ماده برخوردار خواهند شد.</p> <p>تبصره «۶» - دستورالعمل اجرایی موضوع این ماده توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید.</p>	<p>مدنظر قرار گیرد که متأسفانه این گونه نبوده و با این اصلاحیه در واقع تمام رویکردهای حمایتی و مثبت از سرمایه‌گذاری که در قالب ماده (۱۳۲) لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم مطرح شده است نیز زایل خواهد شد.</p> <p>تنها مزیت و برتری مفاد (۱۳۲) این لایحه رویکرد حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری خارجی آن است که در مفاد تبصره «۵» ماده پیشنهادی به آن اشاره شده است. با توجه به ارائه امتیاز مالیاتی به سرمایه‌گذاران خارجی می‌توان مواد این تبصره را به مفاد ماده (۱۳۲) لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم الحاق کرد.</p>	پیشنهاد
۱۸	<p>(تأمین اجتماعی) ماده (۱۸)</p> <p>سازمان تأمین اجتماعی مکلف است از سال ۱۳۹۴ اطلاعات کارفرمایان (اشخاص حقوقی) دارای بدهی را به صورت برخط در اختیار دستگاه‌هایی که براساس قانون ملزم به استعلام از این سازمان هستند قرار دهد.</p>	<p>- ماده (۱۸) با موضوع تکلیف سازمان تأمین اجتماعی مبنی بر ارائه اطلاعات کارفرمایان شخص حقوقی دارای بدهی به صورت برخط در پاسخ به استعلام‌ها است. این موضوع موجب کاهش زمان پاسخگویی به مکاتبات و رفع بلا تکلیفی کارفرمایان می‌شود. لذا از نظر تسهیل فضای کسب و کار مورد تأیید بوده و می‌تواند در بهبود شاخص‌های فضای کسب و کار تأثیرگذار باشد.</p> <p>در حال حاضر مطالبات سازمان تأمین اجتماعی از کارفرمایان و همچنین گردش کاری اعتراضات کارفرمایان نسبت به محاسبات اعلام شده که در هیئت‌های تشخیص مطالبات سازمان موضوع مواد (۴۲) الی</p>	اصل لایحه

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	<p>(۴۵) قانون تامین اجتماعی مورد مطالبه قرار می‌گیرد به صورت سیستمی محاسبه و به کارفرمایان ابلاغ می‌شود. گردش کار این مطالبات به این نحو است:</p> <p>۱. محاسبه براساس لیست‌های ارائه شده کارفرمایان: اسامی کارکنان و همچنین میزان حق بیمه آنها در نرم‌افزاری تعبیه شده که کارفرمایان می‌توانند فهرست کارکنان و میزان حق بیمه متعلقه را به صورت سی‌دی یا از طریق اینترنت به شعب مرتبط پرداخت نمایند. در صورتی که مغایرتی بین لیست پرداختی و مبلغ محاسبه شده با میزان واقعی دستمزدهای مورد مطالبه وجود داشته باشد این مغایرت توسط نرم‌افزار مربوطه محاسبه و طی اعلامیه‌ای به کارفرما ابلاغ می‌شود. این مبلغ به صورت آنلاین توسط کارفرمایان ذی‌ربط قابل مشاهده می‌باشد.</p> <p>۲. در صورتی که میزان مورد مطالبه به دلیل عدم ارائه لیست توسط کارفرما باشد و یا تشخیص بدهی از طریق بازرسی ایجاد شده باشد. میزان مورد مطالبه پس از ابلاغ به کارفرما به صورت آنلاین قابل مشاهده خواهد بود.</p> <p>۳. در صورتی که میزان مورد مطالبه از طریق حسابرسی از دفاتر قانونی کارفرما ایجاد شده باشد یک نسخه از گزارش حسابرسی همراه با سی‌دی مربوطه در اختیار کارفرما قرار می‌گیرد.</p> <p>۴. در صورتی که میزان مورد مطالبه ناشی از آرای هیئت‌های بدوی و تجدیدنظر سازمان باشد، میزان مطالبه قطعی از طریق سیستم آنلاین توسط کارفرمای ذی‌ربط قابل مشاهده خواهد بود.</p>		

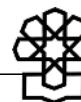

شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
۱۹	(بودجه و دولت) ماده (۱۹) دولت موظف است نسبت به تعیین تکلیف نرخ و فرآیند تسویه بدهی بدهکاران ارزی به دولت ظرف شش ماه و تعیین مشوق‌های مناسب برای مشتریان خوش حساب ظرف مدت مزبور اقدام نماید. آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	۱. مسئله تعیین تکلیف نرخ و فرآیند تسویه بدهی بدهکاران ارزی در مصوبه شماره ۴۹۸۵۴/۱۸۳۳۰۲ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۱ کمیسیون اقتصاد هیئت دولت تعیین تکلیف شده و توسط بانک مرکزی طی بخشنامه شماره ۶۰/۱۰۱۹ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۴ ابلاغ شده است که ضروری است ادامه روند نیز توسط بانک مرکزی و بانک‌های عامل پیگیری گردد و نیاز به قانونگذاری جدید نیست. ۲. محتوای این ماده هیچ‌گونه ارتباطی به دولت ندارد حتی اگر منظور بدهی‌های ارزی از محل حساب ذخیره ارزی باشد باز هم بانک عامل مسئول است و نه دولت. ۳. این ماده منجر به دائمی کردن بدهی‌های ارزی خواهد شد. ۴. مشتری که تاکنون از پرداخت بدهی‌های خود سرباز زده است را نمی‌توان خوش حساب تلقی کرد.	پیشنهاد حذف ماده است.
۲۰	ماده (۲۰) سازمان‌های توسعه‌ای (از قبیل سازمان‌های گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و شرکت ملی صنایع پتروشیمی) منحصراً براساس اساسنامه خود اداره	۱. استدلال حاکم بر این ماده پیشنهادی آن است که سازمان‌های توسعه‌ای براساس اساسنامه خود مصوب هیئت وزیران، کارکردهای مشخصی را دارند و وظایف مشخصی به آنها داده شده است، اما در طول سال‌ها مقررات و قوانینی مانع اجرای کامل فعالیت این سازمان‌ها در کارکرد اصلی‌شان شده است برای رفع این محدودیت‌ها چنین پیشنهادی مطرح شده است. ^۱ مشکل کلی مطرح شده در این ماده صحیح	حذف ماده

۱. به نظر می‌رسد حکم پیشنهادی در مقام اجرا کمک چندانی به عدم شمول قوانین و مقررات عام نسبت به این سازمان‌ها نمی‌کند. در مورد مغایرت قوانین با اساسنامه این سازمان‌ها، دو حالت را می‌توان متصور بود: نخست قوانینی که سابقاً وضع شده و مغایر با اساسنامه این سازمان‌هاست. در این حالت به دلیل تقدم اجرای قانون آیین‌نامه، قانون مغایر حاکم خواهد بود. حکم پیشنهادی به دلیل عدم عطف ماسبق شدن، نمی‌تواند این مغایرت را مرتفع کند. حالت دوم، قوانین مغایر با اساسنامه است که در

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	<p><i>است، اما رویکرد اتخاذ شده در حکم پیشنهادی صحیح نیست، چرا که سبب ابهام در شمول قوانین و مقررات مالی و محاسباتی بر آنها می‌شود.</i></p> <p>۲. پیشنهاد می‌شود با توجه به جایگاه سازمان‌های توسعه‌ای اساسنامه این سازمان‌ها با توجه به شرایط جدید اقتصاد کشور و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم مورد بازنگری اساسی قرار گیرد. برای تحقق این اهداف باید اساسنامه سازمان‌های توسعه‌ای براساس ماده (۱۵۲) قانون برنامه پنجم توسعه مورد بازنگری اساسی قرار گیرد.</p> <p><i>۳. باید توجه شود که تصویب این ماده ممکن است شائبه اصلاح قانون برنامه پنجم توسعه را داشته باشد و لذا برای تصویب نیازمند دوسوم رأی مجلس باشد.</i></p> <p>۴. در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم ماده (۳) برای این سازمان‌ها تکالیفی مشخص شده است که باید مدنظر قرار گیرد. در ماده (۱۵۲) قانون برنامه پنجم توسعه مقرر شد «به دولت اجازه داده می‌شود در جهت تقویت سازمان‌های توسعه‌ای از طریق اعمال اصلاحات لازم در اساسنامه و مقررات ناظر بر آنها و حذف موانع سرمایه‌گذاری صنعتی و معدنی با رویکرد تحرک، کارایی، خوداتکالی و خطرپذیری (ریسک) براساس مصوبات هیئت وزیران و با رعایت قانون نحوه اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی اقدام قانونی به عمل آورد».</p>	<p>گردیده و مشمول قوانین و مقررات مغایر نمی‌گردند. شمول سایر قوانین و مقررات به سازمان‌های توسعه‌ای مستلزم تصریح و ذکر نام است.</p> <p>تبصره - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون مأموریت این سازمان‌ها را در چارچوب اساسنامه آنها بازنگری و حوزه‌های جدید مأموریتی آنها را جهت تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید.</p>	

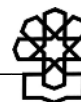
آینده به تصویب می‌رسد. این قوانین هم، به دلیل اینکه اراده جدید قانونگذار است ناسخ حکم پیشنهادی بوده و عملاً اجرای آن را متوقف می‌کند. بنابراین، تصویب این حکم تنها دستاویزی برای تفاسیر متعدد و خارج از اصول و مغایر با قوانین را فراهم می‌کند و تصویب آن توصیه نمی‌شود.

شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
		۵. در صورت اصرار بر تصویب به دلیل اینکه در اساسنامه این سازمانها شمول قوانین و مقررات بر آنها، به شرط ذکر نام این سازمانها مجاز شمرده شده، بنابراین عبارت «شمول سایر قوانین و مقررات ...» در ذیل ماده پیشنهادی زائد است و حذف آن پیشنهاد می شود.	
۲۱	(مالیات) ماده (۲۱) صندوق ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک، صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک صنایع دریایی و بیمه سرمایه گذاری فعالیت های معدنی، به جزء (۱۱) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده و تبصره ماده (۱۴۵) قانون مالیات های مستقیم اضافه و از شمول ماده (۳۹)، (۴۰)، (۴۱) و (۷۶) قانون محاسبات عمومی کشور مستثنا می گردند.	۱. براساس تصویب نامه مورخ ۱۳۸۸/۶/۷ موضوع ماده (۲) قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهارم این چنین صندوق هایی در گروه ۲ ماده (۲) قانون اصل چهارم طبقه بندی و مشمول واگذاری شدند. پس از آن در ماده (۱۶) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و ... ^۱ مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ این صندوق ها ادغام شدند. ۲. این ماده در واقع اصلاح ماده (۱۶) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و ... مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ است. هر چند که در ردیف ۲۹۵۰۸۰ پیوست قانون بودجه سال ۱۳۹۳ شرکت های دولتی، نام صندوق ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک درج شده است. اگر ماده (۱۶) قانون مزبور شده است، این صندوق ها در صندوق حمایت از تولیدات صنعتی ادغام شده اند، بنابراین شخصیت حقوقی آنها از بین رفته و از منظر قانونی وجود ندارد تا حکمی در خصوص آنها وضع شود. لذا لازم است، قوانین موجود این صندوق ها مجدداً به تصویب برسد	ماده (۲۱) ماده (۱۶) قانون استفاده از حداکثر توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات های مستقیم لغو می گردد. صندوق ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک، صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک صنایع دریایی و بیمه سرمایه گذاری فعالیت های معدنی، به جزء (۱۱) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده و تبصره ماده (۱۴۵) قانون مالیات های مستقیم اضافه می شود.

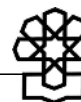
۱. ماده (۱۶) - «صندوق حمایت از تولیدات صنعتی» از تجمیع صندوق های ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک، حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک، صنایع دریایی و بیمه سرمایه گذاری فعالیت های معدنی تشکیل می شود. اساسنامه این صندوق به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت ظرف شش ماه به تصویب هیئت وزیران می رسد.

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	<p>و سپس حکم پیشنهادی در خصوص آنها تصویب شود.</p> <p>۳. باتوجه به آن که کارکرد و تخصص این صندوق‌ها متفاوت است بنابراین باید از یکدیگر جدا شوند و ترکیب این صندوق‌ها صحیح نیست. از طرفی باتوجه به آن که کارکرد صندوق‌ها حمایت مالی از صنایع است باید فرآیند گردش وجوه آنها روان باشد.</p> <p>۴. ساختار این صندوق‌ها شرکت‌های دولتی سهامی خاص است. از بُعد اقتصادی این صندوق‌ها شبیه نهادهای مالی توسعه‌ای هستند که خدمات مالی به صنعتگران و بنگاه‌های اقتصادی می‌دهند. بنابراین لازم ابتدا از فهرست واگذاری‌ها خارج شود چرا که هنوز شرایط لازم برای توسعه صندوق‌های حمایتی غیردولتی و واگذاری صندوق‌های دولتی وجود ندارد.</p> <p><u>۵. بحث دیگری که در ارتباط با حکم این ماده باید به آن توجه شود این است که این ماده درصدد است صندوق‌های فوق از پرداخت مالیات بر ارزش‌افزوده معاف شوند و بتواند کلیه ترجیحات و تخفیفات مالیاتی موضوع قانون مالیات‌های مستقیم در مورد بانک‌ها را به این صندوق‌ها تسری دهد. اگرچه برای حمایت از این صندوق‌ها با ماهیت فعالیت مالی باید کمک کرد، اما با توجه به ماهیت یکسان فعالیت این صندوق‌ها و شرکت‌های بیمه و همچنین معاف نبودن فعالیت‌های بیمه‌ها از پرداخت مالیات بر ارزش‌افزوده، اگر مفاد این ماده تصویب شود نوعی تبعیض مالیاتی بین صندوق‌ها و بیمه‌ها با ماهیت فعالیت یکسان ایجاد خواهد شد.</u></p> <p>ارائه معافیت مالیاتی برای صندوق‌های ذکر شده در این ماده با</p>		

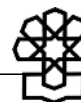
شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
		<p>مفاد حکم تبصره «۱» ماده (۱۱۷) قانون برنامه پنجم مغایرت دارد، لذا تصویب این ماده نیازمند دوسوم رأی مجلس است.</p> <p>۶. دلیل موجهی برای خارج کردن این نوع صندوق‌ها از شمول مواد مرتبط در قانون محاسبات عمومی کشور و حسابرسی و نظارت حاصل از آن وجود ندارد.</p>	
۲۲	(مالیات) ماده (۲۲)	<p>۱. در این ماده سعی شده است معافیت مالیاتی موضوع ماده (۴۸) قانون مالیات‌های مستقیم (حق تمبر دو در هزار) به برخی از فعالان اقتصادی (شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار یا بازار خارج از بورس) که منابع مورد نیاز برای افزایش سرمایه را از محل آورده نقدی یا مطالبات حال شده سهام‌داران تأمین شده باشد، ارائه کند. این امر می‌تواند انگیزه افزایش سرمایه از محل آورده نقدی را در فعالان اقتصادی بالا برد. اما با توجه به ماهیت دائمی بودن یک حکم مالیاتی، <u>پیشنهاد می‌شود تصویب این حکم در قالب لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم که هم‌اکنون در دست بررسی و تصویب مجلس است مطرح و پیگیری شود.</u></p> <p>۲. این معافیت بار مالی چندانی برای دولت ایجاد نمی‌کند، اما یک فرآیند دست‌وپاگیر کسب‌وکار را عملاً حذف می‌کند.</p> <p>۳. پرداخت حق تمبر در بسیاری از مواقع با هدف ایجاد درآمد برای دولت وضع نشده است، بلکه با هدف ثبت و ضبط برخی اطلاعات و تکمیل بانک‌های اطلاعاتی انجام می‌شود. لازم است دولت توضیح دهد که حذف پرداخت حق تمبر، نقضی در جمع‌آوری اطلاعات به وجود نمی‌آورد.</p>	<p>ماده (۲۲)</p> <p>شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار یا بازار خارج از بورس موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران که از محل آورده نقدی یا مطالبات حال شده سهام‌داران افزایش سرمایه می‌دهند از پرداخت حق تمبر موضوع ماده (۴۸) قانون مالیات‌های مستقیم و تبصره ذیل آن معاف می‌باشند.</p>

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
پیشنهاد: حذف این ماده	<p>الف) استدلال موافقان این موضوع</p> <p>۱. سازمان شهرک‌ها در راستای وظایف خود برای ایجاد شهرک‌های صنعتی براساس مصوبه هیئت وزیران در یک منطقه شروع به ایجاد شهرک صنعتی می‌کند. زمین از منابع طبیعی گرفته می‌شود، آماده‌سازی شده و سپس به بخش خصوصی واگذار می‌شود. از آنجا که به طور قطعی زمین به بخش خصوصی براساس تبصره «۲» ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی ممنوع شده است، تمایل بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری کاهش می‌یابد و تملک زمین ریشه فرهنگی در کشور دارد که اگر ملکی به فرد تعلق نگیرد در آن سرمایه‌گذاری نمی‌کند.</p> <p>۲. وجود مانع قانونی برای اخذ زمین توسط بخش خصوصی سبب می‌شود توسعه صنعتی در مناطق پراکنده شود و صنعتگران به خارج از شهرک‌ها می‌روند.</p> <p>۳. بخش خصوصی می‌خواهد با استفاده از زمینی که به ملکیتش درآمده است، زمین مورد نظر را در وثیقه بانک قرار دهد تا از بانک وام بگیرد. اگر زمین به ملکیت فرد درنیاید وثیقه لازم برای اخذ وام وجود ندارد.</p> <p>۴. اگر سازمان شهرک‌های صنعتی بخواهد زمین از مالکان حقیقی بخرد اولاً عرصه‌های بزرگ برای احداث شهرک در کشور وجود ندارد که ملکی باشد و ثانیاً اگر هم باشد قیمت آن افزایش پیدا کرده بخش خصوصی تمایلی برای فعالیت اقتصادی در آن شهرک ندارد.</p>	<p>ماده (۲۳)</p> <p>اراضی مورد درخواست جهت ایجاد یا توسعه شهرک‌ها و نواحی صنعتی و شهرک‌های کشاورزی از شمول تبصره «۲» ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی - مصوب ۱۳۸۹ - مستثنا می‌گردد. آیین‌نامه اجرایی این ماده مشتمل بر نحوه انتقال قطعی مالکیت به پیشنهاد وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>	۲۳

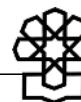
پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	<p>ب) استدلال مخالفین این موضوع</p> <p>۱. سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در شهرک‌های صنعتی تابع عوامل مختلفی است و موضوع انتقال قطعی زمین نمی‌تواند عامل اصلی آن باشد. برای مثال در موضوع مسکن مهر با وجود آنکه زمین انتقال قطعی نبود، اما بخش خصوصی سرمایه‌گذاری نمود. سازمان شهرک‌های صنعتی می‌تواند در قالب قراردادهای اجاره بلندمدت مثلاً ۹۹ ساله با بخش خصوصی انگیزه لازم را برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی فراهم سازد.</p> <p>۲. هم اکنون بخش خصوصی می‌تواند با استفاده از مجوزهای صادره از طرف شهرک‌های صنعتی به بانک جهت دریافت تسهیلات معرفی شود.</p> <p>۳. منطبق حاکم بر تصویب تبصره «۲» ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی، حفظ منابع طبیعی و زمین‌های دولتی برای نسل‌های آینده کشور است.</p> <p>۴. این احتمال وجود دارد که با تصویب چنین ماده‌ای زمینه برای گسترش زمین‌خواری و تقسیم اراضی و تغییر کاربری آن با هدف کسب منافع غیر تولیدی ایجاد شود.</p> <p>در مجموع متن این ماده (۲۳) که به دنبال نقض قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی است محل اشکال است، زیرا تبصره «۲» ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری درصدد اجرای قانون کاداستر برای اراضی زراعی و منابع طبیعی است تا مالکیت دولتی قطعی برای انفال فراهم شود و حفظ آنها نیز اهمیت دارد. مانع اساسی درخصوص شهرک‌ها و نواحی صنعتی و شهرک‌های کشاورزی مالکیت و ایجاد و توسعه آنها نبوده، بلکه غیرفعال بودن شهرک‌های صنعتی کنونی است،</p>		

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	<p>به طوری که در حال حاضر اکثر آنها با ۳۰ درصد ظرفیت اسمی خود فعالیت دارند. البته اگر مشکلی به واسطه عدم مالکیت قطعی نیز وجود داشته باشد نباید با لایحه‌ای که برای میان مدت است دنبال تغییر قانون دائمی باشیم و شاید اصلاح اساسی این قانون (البته پس از اجرا) می‌تواند تکامل بیشتری را بیانگر باشد.</p>		
<p>در ویرایش بعدی اعلام نظر نهایی خواهد شد.</p>		<p>(بانک مرکزی) ماده (۲۴) به منظور اصلاح صورت‌های مالی بانک‌ها و تنظیم روابط مالی آنها با بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و ایجاد شرایط لازم برای افزایش توان تأمین مالی واحدهای تولید به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود از محل حساب مازاد حاصل از ارزیابی خالص دارایی‌های خارجی پس از تأمین تفاوت ریالی تعهدات ارزی قطعی با نرخ مرجع، ناشی از واردات کالاها و خدمات تا پایان سال ۱۳۹۱ باقیمانده را حداکثر به میزان چهارصد هزار میلیارد (۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به مصرف تسویه مطالبات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از دولت و بانک‌های دولتی و مطالبات بانک‌ها از دولت که تا پایان سال ۱۳۹۲ ایجاد شده‌اند، برساند. نحوه تخصیص و تسویه مطالبات</p>	۲۴

شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
	مذکور توسط کارگروهی مرکب از رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزیر امور اقتصادی و دارایی و معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور تعیین خواهد شد.		
۲۵	(بودجه و دولت) ماده (۲۵) به منظور پرداخت بدهی های دولت و شرکت های دولتی به اشخاص حقوقی تا پایان سال ۱۳۹۲، به دولت اجازه داده می شود تا مبلغ دویست هزار میلیارد (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال طی مدت سه سال از طریق انتشار اوراق صکوک اجاره اقدام کند. آیین نامه اجرایی این ماده در مورد نحوه انتشار و بازپرداخت سود و تضمین آن حسب مورد توسط دولت و شرکت های دولتی ذیربط ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون به پیشنهاد معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی و امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیئت وزیران می رسد.	۱. بهتر است ابتدا تکلیف تسویه بدهی ها و مطالبات دولت طی یک دوره معقول پس از ابلاغ این قانون مشخص شود و بعد از آن نسبت به انتشار اوراق صکوک آن هم براساس احکام بودجه ای اقدام شود. ۲. این حکم عملاً یک حکم کاملاً بودجه ای است و نیاز به ماده قانونی دائمی ندارد. ۳. صکوک اجاره زمانی قابل انتشار است که دارایی برای فروش و اجاره وجود داشته باشد، با توجه به اینکه همه بدهی های دولت منشأ دارایی نداشته و امکان دارد ناشی از خدماتی باشد که یک پیمانکار انجام داده است، بنابراین باید صکوک اجاره محدود به موارد متناسب با آن گردد. ۴. آیا سه سال مندرج در این ماده مربوط به سر رسید اوراق است یا دوره انتشار؟ اگر دوره انتشار باشد اعلام تا پایان سال ۱۳۹۲ چه معنی دارد؟ ۵. چرا دیگر اوراق صکوک از قبیل صکوک مشارکت، صکوک استصناع و... که می توانند بازار اوراق بهادار اسلامی را برای ناشرین و سرمایه گذاران در ایران متنوع تر و توسعه دهند در نظر گرفته نمی شوند؟ باید تکلیف نمود تا سازوکار قانونی و اجرایی اوراق صکوک جدید هر چه سریع تر توسط شورا و سازمان بورس اوراق بهادار طراحی و تصویب گردد. ۶. صکوک خود به معنای اوراق بهادار است و آوردن «اوراق صکوک» اشتباه است.	ماده (۲۵) به منظور پرداخت بدهی های قطعی و حسابرسی شده دولت و شرکت های دولتی به اشخاص حقوقی که تا پایان سال ۱۳۹۲ در چارچوب مقررات قانونی ایجاد شده است، به دولت اجازه داده می شود تا مبلغ دویست هزار میلیارد (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال طی مدت سه سال از طریق انتشار صکوک مورد تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار اقدام کند. آیین نامه اجرایی این ماده در مورد نحوه انتشار و بازپرداخت سود و تضمین آن حسب مورد توسط دولت و شرکت های دولتی ذیربط ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون به پیشنهاد معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیئت وزیران می رسد.

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	<p>۷. پیشنهاد می‌شود به منظور استفاده این اوراق به عنوان اسناد مالی دارای ارزش برای صاحبان آن به ویژه فعالان اقتصادی، این امکان ایجاد شود که این اوراق قابلیت توثیق داشته باشند.</p> <p>۸. صرفاً پرداخت بدهی‌های قطعی و بدهی‌هایی که در چارچوب قانون ایجاد شده باشد را پوشش دهد.</p> <p>۹. نحوه نگارش ماده به نحوی است که بدهی‌های شرکت دولتی از طریق انتشار صکوک پرداخت می‌شود در حالی که دولت مسئول بازپرداخت صکوک در سررسید است.</p> <p>۱۰. انتشار صکوک اجاره، اوراق مشارکت، اوراق خزانه اسلامی و سایر اوراق مشابه، عملکرد روشن و شفاف‌ی نداشته و مشکلاتی در تعیین نرخ سود و نحوه عملیات بازار ثانویه این اوراق، وجود دارد. از این رو تکیه دولت بر این اوراق در لایحه به عنوان روشی برای پرداخت بدهی‌ها محل تأمل و اشکال است و به نوعی انتقال مشکل به آینده محسوب می‌شود بدون آنکه مشکل به صورت حقیقی و ریشه‌ای (پرداخت مستقیم بدهی) حل شود.</p>		
<p>اولویت اول – حذف ماده</p> <p>اولویت دوم</p> <p>دولت مجاز است در مواردی که بدهی‌های شرکت‌های دولتی با تأیید سازمان حسابرسی ناشی از تکالیف قانونی مربوط بوده است و بر اساس حکم قانونی، دولت مجاز به تضمین بازپرداخت آنها شده است و همچنین بدهی شرکت‌های مادر تخصصی ناشی از تعهدات دریافت تسهیلات (فاینانس) برای اجرای طرح‌ها و</p>	<p>۱. از مشکلاتی که شرکت‌های دولتی با آن مواجه شدند تکالیفی است که دولت بر آن تحمیل نمود که سبب ایجاد بدهی برای شرکت‌ها شد و عدم توانایی برای تسویه آن سبب گردید شرکت‌ها اعتبار لازم را از جمله دریافت تسهیلات بانکی نداشته باشند. برای مثال یکی از مشکلاتی که در واگذاری‌ها به خصوص واگذاری نیروگاه‌ها به وجود آمد فروش آنها به صورت مال و دارایی بود در حالی که در مقابل بدهی بانکی آنها بر دوش وزارت نیرو باقی ماند به همین دلیل در این حکم عبارت «بدهی</p>	<p>(بودجه و دولت)</p> <p>ماده (۲۶)</p> <p>دولت مجاز است بدهی‌های شرکت‌های دولتی ناشی از تکالیف قانونی یا مصوبات دولت و بدهی شرکت‌های مادر تخصصی ناشی از تعهدات باقیمانده واگذاری شرکت‌های زیرمجموعه را به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیئت</p>	۲۶

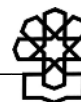

شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
	وزیران به دولت منتقل نماید.	<p>شرکت‌های مادر تخصصی ناشی از تعهدات باقیمانده واگذاری شرکت‌های زیرمجموعه» درج شده است. بنابراین منطق حاکم بر این حکم، برای کاهش بدهی شرکت‌های دولتی است. در تبصره «۲» ماده (۷۲) قانون محاسبات عمومی مقرر شد اجرای طرح‌های عمرانی توسط شرکت‌های دولتی از نظر مقررات مالی و معاملاتی تابع مقررات این قانون است. اما لازم است چند نکته مد نظر قرار گیرد.</p> <p>۲. از آنجا که بدهی‌های شرکت‌های دولتی به اشخاص حقوقی غیردولتی انواع مختلفی است باید به صورت جدولی به تفکیک انواع شرکت‌ها و منشأ ایجاد بدهی روشن شود. برای مثال فرض کنید شرکت دولتی برای ایجاد طرح خود اوراق مشارکت منتشر کرده است و منشأ بدهی شرکت دولتی فروش اوراق مشارکت است انتقال بدهی این اوراق به دولت می‌تواند با ماده (۵۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (الحاقی ۱۳۸۴/۸/۱۵) در تعارض باشد.^۱</p> <p>۳. باید در نگارش حکم به حسابداری دویل توجه شود حساب بدهی یک طرفه مورد حکم قرار گرفته است.</p> <p>۴. این حکم در مورد شرکت‌های مشمول واگذاری کارآیی لازم را ندارد، زیرا تا زمانی که فعالیت این بنگاه‌ها (قیمت فروش آنها) مشخص نشود و</p>	<p>پروژه‌های سرمایه‌گذاری که بعداً در چارچوب مقررات قانونی مربوط تبدیل به شرکت دولتی مستقل شده لکن تعهدات مذکور به شرکت جدید التاسیس منتقل نگردیده است و سهام آنها با رعایت مقررات قانونی مربوط واگذار شده است، با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیئت وزیران به بدهی دولت منتقل و طبق ماده (۱) این قانون و یا از محل اعتبارات مصوب مربوط در قوانین بودجه سنواتی مورد تسویه قرار گیرد.</p> <p>معادل مبالغ بدهی‌های انتقال یافته موضوع این ماده به دولت، سرمایه دولت در شرکت‌های مادر تخصصی مربوط، افزایش می‌یابد.</p> <p>گزارش اجرای این ماده هر ۶ ماه یکبار توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات و دیوان محاسبات کشور ارسال می‌شود.</p>

۱. ماده (۵۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (الحاقی ۱۳۸۴/۰۸/۱۵) به منظور تسریع در اتمام طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام که طی دو سال به اتمام می‌رسند، به هیئت وزیران اجازه داده می‌شود اعتبارات بودجه عمومی همان طرح مندرج در پیوست شماره (۱) قوانین بودجه سالیانه در صورت انتشار اوراق مشارکت (در چارچوب قانون انتشار اوراق مشارکت مصوب ۱۳۷۶/۶/۳) توسط شرکت‌های دولتی ذیربط به پرداخت سود اوراق مشارکت طرح‌های مزبور اختصاص دهد. بازپرداخت مبلغ اصل اوراق مشارکت به عهده شرکت‌های ذیربط خواهد بود. دولت هیچ گونه تضمینی در خصوص اوراق مشارکت مزبور نخواهد نمود. آغاز هر گونه طرح جدید و یا توسعه عملیات طرح‌های نیمه‌تمام با استفاده از این سازوکار ممنوع می‌باشد. گزارش عملکرد این ماده هر ۶ ماه یک بار به اطلاع مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
		روابط مالی میان آنها و دولت اصلاح نگردد نمی‌توان تصویر شفافی از بدهی‌های شرکت‌های دولتی مشمول واگذاری داشت. ۵. تصویب این حکم بدین صورت می‌تواند روابط مالی شرکت‌های دولتی و دولت را غیرشفاف سازد. بنابراین لازم است توجیهات منطقی در مورد نوع انتقال بدهی‌های شرکت‌های دولتی به دولت با هدف بهبود فضای کسب‌وکار وجود داشته باشد. ۶. با توجه به محدودیت‌های مالی دولت لازم است ضوابطی هر چند کلی در مورد نحوه و سقف انتقال بدهی‌ها تعیین شود و ارجاع تعیین این ضوابط با آیین‌نامه مصوب هیئت وزیران مغایر اصول پنجاه‌هفتم، هشتاد و پنجم و ... قانون اساسی است.	
۲۷	(مالیات) ماده (۲۷)	۱. مفاد ماده (۲۷) درصدد است تا اخذ هر نوع عوارض بر صادرات کالاها و خدمات به استثنای مواد خام یا کالاهای با ارزش افزوده پایین را ممنوع کند. این بخش از ماده (۲۷) لایحه در واقع حکمی برای دائمی کردن مفاد بند «ب» ماده (۱۰۴) قانون برنامه پنجم توسعه محسوب می‌شود. با این تفاوت که در برنامه پنجم صادرات کالاها و خدمات غیرنفتی ملاک بود ولی در این ماده اشاره‌ای به غیرنفتی بودن کالاها نشده و استثناء صرفاً به صادرات مواد خام و کالاهای با ارزش افزوده پایین اعمال شده است. ^۱ از طرف دیگر توجه	ماده (۲۷) وضع هرگونه عوارض بر صادرات کالاها و خدمات به استثنای مواد خام یا کالاهای با ارزش افزوده پایین ممنوع است. دولت مجاز است عوارض دریافتی از صادرات مواد خام یا کالاهای با ارزش افزوده پایین را برای تشویق صادرات کالاها و خدمات به استثنای مواد خام یا کالاهای با ارزش افزوده پایین را ممنوع کند. وضع هرگونه عوارض بر صادرات کالاها و خدمات به استثنای مواد خام یا کالاهای با ارزش افزوده پایین ممنوع است. دولت مجاز است عوارض دریافتی از صادرات مواد خام یا کالاهای با ارزش افزوده پایین را برای تشویق صادرات کالاها و خدمات به استثنای مواد خام یا کالاهای با ارزش افزوده پایین را ممنوع نماید.

۱. ماده (۱۰۴) - الف) به منظور ارتقای مشارکت بنگاه‌ها و افزایش سهم تشکل‌ها، شبکه‌ها، خوشه‌ها، اتحادیه شرکت‌ها (کنسرسیوم‌ها)، شرکت‌های مدیریت صادرات و شرکت‌های بزرگ صادراتی و دارای تنوع محصول، دولت مجاز است کمک‌ها، تسهیلات، مشوق‌ها و حمایت‌های مستقیم و غیرمستقیم خود در حوزه صادرات غیرنفتی را از طریق این تشکل‌ها اعطا نماید. تشکل‌های موضوع این ماده، در مقابل اختیارات واگذار شده، پاسخگو و مسئول جبران خسارت خواهند بود. آیین‌نامه اجرایی این بند توسط وزارت بازرگانی و معاونت تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.
ب) اخذ هرگونه مالیات و عوارض از صادرات کالاها غیرنفتی و خدمات در طول برنامه ممنوع است.

شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
	فناوری بالا در قوانین بودجه سنواتی منظور نماید. آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و معاونت‌های برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی و علمی و فناوری رئیس‌جمهور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	<p>به این موضوع که شاید شائبه اصلاح قانون برنامه پنجم توسعه بودن در خصوص مفاد این ماده مطرح شود در این صورت ممکن است <u>تصویب حکم ماده (۲۷) به ترتیب بیان شده نیازمند به دوسوم رأی نمایندگان باشد.</u></p> <p>۲. با پذیرش منطق کلی این ماده در حمایت از گسترش صادرات کالاها و خدمات باید اذعان کرد که ممکن است در برداشت از مفهوم مواد <u>خام یا کالاهای با ارزش افزوده پایین اختلاف نظرهایی به وجود آمده و در اجرا مشکلات و چالش‌هایی را به وجود آورد. از این</u></p>	آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و معاونت‌های برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی و علمی و فناوری رئیس‌جمهور با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی ایران به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره «۱»- فهرست کالاهای نفتی ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط شورای اقتصاد تعیین می‌گردد.

تبصره «۲»- دولت مجاز است به منظور صیانت از منابع کشور، عوارض ویژه‌ای برای صادرات مواد خام یا دارای ارزش افزوده پایین وضع و دریافت نماید.

تبصره «۳»- میزان عوارض موضوع این ماده برحسب جدولی است که متناسب با افزایش سهم ارزش افزوده داخلی، کاهش می‌یابد. فهرست و عوارض مربوطه این کالاها و جدول مذکور به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد. این عوارض حداقل سه ماه پس از وضع و اعلام عمومی قابل وصول است.

ج) صادرات کالاها و خدمات از اخذ هرگونه مجوز به استثنای استانداردهای اجباری و گواهی‌های مرسوم در تجارت بین‌الملل مورد درخواست خریداران معاف است.

تبصره- به دولت اجازه داده می‌شود با لحاظ منافع ملی تا پایان سال اول برنامه ترتیبات قانونی لازم برای اصلاح قانون مقررات صادرات و واردات شامل ارائه مشوق‌های صادراتی مندرج در این قانون و دیگر قوانین مربوطه که جنبه دائمی دارند را به عمل آورد.

د) دولت تدابیر و اقدام‌های مؤثر حفاظتی، جبرانی و ضد قیمت‌شکنی (ضد دامپینگ) در مواردی که کالایی با شرایط غیرمتعارف و با امتیاز قابل توجه به کشور وارد می‌شود را اتخاذ و اعمال نماید.

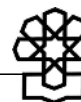
ه) تنظیم بازار داخلی موجب ممنوعیت صدور نمی‌گردد و صدور کلیه کالاها و خدمات به‌جز موارد زیر مجاز است:

۱. اشیاء عتیقه و میراث فرهنگی به تشخیص سازمان میراث فرهنگی.
۲. اقلام خاص دامی، نباتی، خاک زراعی و مرتعی و گونه‌هایی که جنبه حفظ ذخایر ژنتیکی و یا حفاظت تنوع زیستی داشته باشند، به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی و سازمان حفاظت محیط زیست.

تبصره- صادرات کالاهایی که دولت برای تأمین آنها یارانه مستقیم پرداخت می‌کند، تنها با پیشنهاد دستگاه مربوطه و تصویب شورای اقتصاد مجاز است. در این صورت کلیه صادرکنندگان موظفند گواهی مربوط به عودت کلیه یارانه‌های مستقیم پرداختی به کالاهای صادر شده را قبل از خروج از وزارت امور اقتصادی و دارایی اخذ کنند.

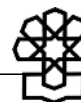
و) دولت موظف است ضمن ایجاد همسویی قوانین و مقررات بخش تجاری کشور با قوانین و مقررات اتحادیه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی از جمله سازمان تجارت جهانی، نسبت به آماده‌سازی و توانمندسازی ارکان اقتصادی کشور برای عضویت در سازمان توسعه تجارت جهانی (WTO) اقدام قانونی نماید.

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	<p><u>منظر بهتر است کارگروهی تخصصی با مشارکت بخش‌های خصوصی و دولتی پیش‌بینی شود که هر سال تشخیص موارد فوق برعهده این کارگروه باشد.</u> البته کلیات این موضوع در راستای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مبنی بر ضرورت پرهیز از خام‌فروشی و حرکت به سمت صادرات کالاهای نهایی است.</p> <p>۳. پرهیز از خام‌فروشی در حوزه معادن یکی از عوامل موثر در تحقق اهداف سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است. در این زمینه استفاده از سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌تواند در استفاده بهینه از منابع معدنی راهکار مفیدی باشد، زیرا در این شرایط می‌توان از خام‌فروشی منابع معدنی نظیر سنگ‌آهن و مس جلوگیری کرده و به رشد و توسعه اقتصادی کشور در کنار ایجاد اشتغال کمک کرد که از این طریق می‌توان ارزش‌افزوده مناسبی را نیز برای تولیدکنندگان ایجاد کرد.</p> <p>۴. از نکات مثبت این ماده این است که اخذ عوارض صادراتی برای برخی از کالاها نظیر کالاهای پتروشیمی‌ها و منابع معدنی که از مصادیق بارز فعالیت‌های با ارزش‌افزوده پایین هستند رانت‌ها و سودهای بالایی را نصیب عده‌ای دلال می‌کند، هم منجر به کسب درآمد برای دولت شده و هم موجب حفظ ذخایر بین نسلی شده و افزایش اشتغال می‌شود. به عبارت دیگر اگر این عوارض اخذ شود حداقل منجر به افزایش درآمدهای دولت خواهد شد و دولت‌ها کسری بودجه کمتری را تجربه خواهند کرد. همچنین دولت‌ها می‌توانند با جذب سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال تکنولوژی این محصولات به عنوان تکمیل حلقه‌های ارزش‌افزوده</p>		

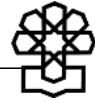
شماره ماده	ماده	اظهار نظر کارشناسی	پیشنهاد
		<p>منجر به سودآوری بالایی برای صنایع داخلی کشور شوند.</p> <p>۵. در سه ماهه نخست سال ۱۳۹۳ متوسط قیمت کالاهای صادراتی ۴۰۹ دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش ۳/۲۸ درصدی داشته است که بیشترین متوسط ارزش گمرکی متعلق به قسمت ۱۴ کتاب قانون مقررات واردات و صادرات می باشد که سنگها و فلزات گران بها می باشند و رقم هر تن کالای صادراتی در این قسمت حدود ۱۸ میلیون دلار بوده است. همچنین اقلام عمده صادراتی در سه ماهه نخست سال جاری شامل پروپان مایع شده، متانول، قیر نفت، سنگ آهن و .. می باشند که جزء مشتقات نفتی می باشند و عمدتاً کالاهای با ارزش افزوده پایین هستند و با تصویب این ماده می توان تا حدودی انگیزه خام فروشی را کاهش داد.</p>	
۲۸	<p>ماده (۲۸)</p> <p>ماده (۱۶) قانون استفاده از حداکثر توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات های مستقیم لغو می گردد.</p>		<p>با توجه به اینکه ماده (۲۲) و (۲۸) به هم ارتباط دارند به ماده (۲۲) منتقل و نیازی به یک ماده مستقل ندارد.</p>
۲۹	<p>(مالیات)</p> <p>ماده (۲۹)</p> <p>سود ناشی از فعالیت بازرگردانی بازرگردانان دارای مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار در بورس و</p>	<p>۱. این ماده از نظر ماهیت جزء مواد مالیاتی است. بر این اساس پیشنهاد می شود برای رعایت اصول تنقیح در قانونگذاری مفاد این ماده نیز مانند سایر مواد مالیاتی این لایحه به مفاد لایحه اصلاح قانون مالیات های مستقیم که در حال حاضر در مجلس بررسی می شود، الحاق</p>	<p>اولویت اول – حذف ماده</p> <p>اولویت دوم:</p> <p>ماده (۲۹)</p> <p>تبصره ذیل به عنوان تبصره «۵» به ماده (۱۴۳) مکرر قانون</p>

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
<p>مالیات‌های مستقیم الحاق می‌گردد؛ تبصره «۵»- نقل و انتقال اوراق بهادار بازارگردانی بازارگردانان دارای مجوز از سازمان بورس اوراق بهادار در بورس و فرابورس از پرداخت مالیات مقطوع نیم درصد (۰/۵ درصد) این ماده معاف است.</p>	<p>شود تا این ماده در کنار سایر مواد دیگر لایحه مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرد.</p> <p>۲. سود ناشی از فعالیت بازارگردانی سود ناشی از خرید و فروش سهام در بورس است که این خود طبق قانون معاف از مالیات است. در واقع باید گفته شود نقل و انتقال سهام توسط بازارگردانان معاف از مالیات (نیم درصد فعلی) است. مضاف اینکه معاف شدن سود ناشی از کار بازارگردانی به نفع اقتصاد نیست. نیازی نیست یک کار خدماتی معاف گردد.</p> <p>۳. در حال حاضر تعداد بسیار محدودی بازارگردان وجود دارد و ضرورت تصویب یک ماده قانونی در این راستا مشخص نیست.</p> <p>۴. لازم است منظور از هرگونه مالیات دقیقاً مشخص شود. با توجه به ماهیت فعالیت بازارگردانی، این نوع فعالیت مشمول مالیات مقطوع نیم درصد (۰/۵ درصد) ماده (۱۴۳) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم می‌شود.</p> <p>۵. این ماده درصدد است تا امتیاز ارائه معافیت مالیات بر درآمد را به گروهی از فعالان اقتصادی (بازارگردانان) تسری دهد. وجه دیگری از این موضوع در قالب مفاد ماده (۱۴۳) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم تصریح شده است و لذا با وجود مفاد این ماده ضرورتی به حکم ماده (۲۹) لایحه نیست. از طرف دیگر این موضوع نوعی امتیاز مالیاتی محسوب می‌شود که برخلاف روح کلی حاکم بر سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است.</p> <p>۶. ضمناً باید توجه شود که مفاد این ماده مغایر با جهت‌گیری سیاست‌های مالیاتی قانون برنامه پنجم برای جایگزینی سیاست نرخ صفر مالیاتی به جای ارائه معافیت مالیاتی (بند «الف» ماده (۱۱۹)) و مفاد</p>	<p>فرابورس از پرداخت هرگونه مالیات معاف است.</p>	

پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	تبصره «۱» ماده (۱۱۷) قانون برنامه پنجم توسعه مبنی بر عدم ارائه تخفیف، ترجیح و معافیت مالیاتی طی سال‌های برنامه است. لذا در این شرایط تصویب این ماده نیازمند دوسوم رأی مجلس است.		
<p>اولویت اول - حذف ماده اولویت دوم ماده (۳۰)</p> <p>به منظور خارج ساختن کشور از رکود و ایجاد رونق تولید و توسعه اشتغال و افزایش سرمایه بانک‌ها، از ابتدای سال ۱۳۹۳ به مدت پنج سال سهم سالیانه صندوق توسعه ملی از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی بیست درصد تعیین می‌گردد.</p> <p>تبصره «۱» - مابه‌التفاوت سهم صندوق توسعه ملی موضوع بند «ح» ماده (۸۴) قانون برنامه پنجم توسعه با ۲۰ درصد تعیین شده در این ماده، بدهی دولت به صندوق تلقی شده و دولت موظف است بازپرداخت آن را از سال ۱۳۹۸ به بعد در بودجه‌های سنواتی منظور نماید.</p> <p>تبصره «۲» - سالیانه حداقل دو درصد درآمد حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی بعد از کسر سهم مربوط به صندوق توسعه ملی به صورت ارزی به افزایش سرمایه بانک‌های دولتی اختصاص می‌یابد.</p>	<p>حکم پیشنهادی در حقیقت اصلاح جزء «۲» بند «ج» ماده (۸۴) قانون برنامه پنجم توسعه است.</p> <p>دلایل موافقین:</p> <p>۱. در شرایط ویژه فعلی که دولت با مشکل کاهش درآمدهای نفتی از یک طرف و رکود اقتصادی از طرف دیگر مواجه است واریز بخش مهمی از منابع محدود موجود به صندوق چندان توجیه‌پذیر نیست. می‌توان با تعدیل موقت سهم صندوق به ۲۰ درصد استفاده بهتری از درآمدهای نفتی نمود.</p> <p>۲. صندوق ناکاراً عمل می‌کند. در حال حاضر صندوق تنها باعث تأخیر در انجام کارهاست. سرمایه در گردش بنگاه‌ها مهمترین چیزی است که باید به آن پرداخت و این با صندوق توسعه ملی شدنی نیست.</p> <p>۳. در حال حاضر که کشور نیاز به سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی داریم بنابراین نمی‌توانیم توصیه کنیم صندوق در خارج سرمایه‌گذاری کند برای سرمایه‌گذاری در داخل هم که نه به اندازه نفت در پروژه‌های نفتی تخصص دارد و نه به اندازه بانک‌ها در پروژه‌های دیگر.</p> <p>۴. این امر دست‌اندازی به منابع صندوق محسوب نمی‌شود، زیرا دست‌اندازی برداشتن بعد از تصویب نیست، بلکه برداشتن بدون اجازه و بدون قانون است. وقتی در کشور بحران به وجود بیاید همه ترکیب‌ها به هم می‌خورد.</p>	<p>(صندوق توسعه ملی) ماده (۳۰)</p> <p>به منظور خارج ساختن کشور از رکود و ایجاد رونق تولید و توسعه اشتغال و افزایش سرمایه بانک‌ها، از ابتدای سال ۱۳۹۳ به مدت پنج سال سهم سالیانه صندوق توسعه ملی از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی بیست درصد تعیین می‌گردد.</p>	۳۰

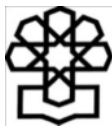
پیشنهاد	اظهار نظر کارشناسی	ماده	شماره ماده
	<p>نظرات مخالف:</p> <p>۱. با توجه به اهمیت موضوع کاهش وابستگی به نفت که در سال‌های اخیر به واسطه تحریم اهمیت آن بیش از گذشته مشخص شده است، وجود صندوق توسعه ملی امیدی ایجاد کرده که وابستگی کشور به نفت به صورت تدریجی کم شود.</p> <p>۲. اگر لازم است تغییری در کارکرد صندوق توسعه ملی ایجاد شود به عنوان مثال در شرایط بحرانی و کسری بودجه از منابع آن استفاده شود لازم است این تغییرات در قانون و اساسنامه‌ای - که صندوق براساس آن شکل گرفته است - صورت گیرد تا این گونه استفاده‌ها ضمن حفظ هویت صندوق صورت گیرد نه اینکه با تعدیلات موردی در حاشیه قوانین مختلف ماهیت این صندوق را تهدید کرد.</p> <p>۳. در رابطه با کارآیی صندوق اگر ایرادی وجود دارد آن را باید اصلاح کرد و نباید رویه کلی آن را بر هم زد.</p> <p>۴. این ماده مغایرت صریح با حکم بند «۱۸» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی دارد.</p> <p>۵. در حال حاضر این اطمینان وجود ندارد که در بدترین حالت ممکن قرار داریم و این امر در کاهش سهم صندوق تردید ایجاد می‌کند.</p> <p>۶. مشخص نیست منابع حاصل از این ماده برای چه مصرفی و با چه میزانی قرار است اختصاص داده شود. یعنی مشخص نیست آیا هدف اصلی افزایش سرمایه بانک‌هاست و قرار است از این طریق از تولید حمایت شود یا اینکه ایجاد رونق در تولید و توسعه اشتغال به‌طور مستقل و مستقیم قرار است پیگیری شود؟ ابهام در این مسئله نظارت قوه مقننه را با مشکل مواجه خواهد کرد.</p>		

جدول مقایسه موارد سه ستاره در بسته سیاستی دولت (نیازهای قانونی اجرای راهبرد دولت برای خروج از رکود) و مواد مرتبط در لایحه رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده مرتبط در لایحه	موضوع	سرفصل‌های بسته سیاستی
-	منوط کردن هرگونه برداشت از منابع صندوق توسعه ملی به عدم افزایش پایه پولی	سیاست پولی
-	وضع مالیات بر سود تقسیم شده بین سهام‌داران با هدف تقویت اصلاح ساختار سرمایه شرکت‌ها	سیاست‌های مالیاتی
ماده (۲۲)	معاف نمودن آورده نقدی سهام‌داران از مالیات سود و تلقی سود پرداختی به‌عنوان هزینه‌های قابل قبول	
ماده (۱۷) تبصره «۵»	اعطای اعتبار مالیاتی برای سرمایه‌گذاری‌های مشترک داخلی و خارجی	
ماده (۱۷) تبصره «۵»	اعطای اعتبار مالیاتی به سرمایه‌گذاران خارجی که با استفاده از امکانات تولیدی داخل فعالیت نمایند	
-	وضع مالیات بر سود سرمایه‌ای (Gains Tax Capital) در املاک و مستغلات	سیاست‌های بودجه‌ای
ماده (۱۳)	پرداخت هزینه‌های تحقیقاتی به واحدهای تولیدی در صورتی که منجر به کسب مجوز تولید یا ثبت اختراع داخلی یا بین‌المللی شود	
-	پیش‌بینی ردیف یارانه تسهیلات بهره‌وری و ارتقای دانش فنی در بودجه‌های سالیانه جهت افزایش بهره‌وری واحدهای تولیدی و خدماتی	
ماده (۲۵)	اجازه فروش اوراق خزانه اسلامی معادل اختلاف بدهی‌های دولت و رقم اوراق پیش‌بینی شده در قانون بودجه ۱۳۹۳ با توزیع پنج ساله. تسویه بدهی دولت با اولویت تسویه مطالبات پیمانکاران با انتشار اسناد خزانه به میزان سایلان ۱۰۰ هزار میلیارد ریال	
-	واگذاری اموال مازاد دستگاه‌های اجرایی بابت تأدیه بدهی‌های همان دستگاه	
-	واگذاری مسئولیت مطالعه، بررسی، تعیین تکلیف و واگذاری طرح‌ها و پروژه‌های انتفاعی و غیرانتفاعی دولتی قابل واگذاری به سازمان خصوصی‌سازی	
-	مزایده پروژه‌های نیمه‌تمام انتفاعی در فرابورس و پرداخت بدهی‌ها از این محل؛ و در صورت عدم فروش، واگذاری به طلبکاران دولت با روش مذاکره	
-	جلب مشارکت بخش خصوصی از طریق واگذاری پروژه‌های عمومی غیرانتفاعی در قالب قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی و محاسبه ارزش پروژه به‌عنوان آورده دولت جهت افزایش نرخ بازده	
ماده (۱)	تهاتر بدهی‌های دولت از محل بدهی‌های مالیاتی اشخاص	
ماده (۲۶)	انتقال بدهی‌های سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی که به موجب تکالیف قانونی یا دولتی ایجاد شده است به حساب بدهی‌های دولت با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و با تصویب هیئت وزیران	

ماده مرتبط در لایحه	موضوع	سرفصل‌های بسته سیاستی
ماده (۲)	تسویه بدهی اشخاص حقوقی غیردولتی به دولت با مطالبات آنها از شرکت‌های دولتی	
ماده (۳)	توقف عملیات اجرایی وصول مطالبات متقابل از دولت دارند و رفع ممنوعیت خروج در سقف مطالبات آنها از دولت	
ماده (۱۸)	مکلف نمودن سازمان تأمین اجتماعی به قراردادن اطلاعات کارفرمایان دارای بدهی بیمه‌ای به صورت برخط در اختیار دستگاه‌های ملزم به استعلام	سیاست‌های بهبود کسب‌وکار
-	ثبات بخشی به محیط کلان سرمایه‌گذاری در فعالیتهایی که دولت تأمین‌کننده انحصاری مواد اولیه است از طریق عقد قراردادهای ده ساله تأمین مواد اولیه	فضای
-	افزایش سرمایه بانک‌ها از محل درآمدهای مازاد بودجه	سیاست‌های بانکی و اعتباری
ماده (۲۴)	کاهش بدهی بخش دولتی به بانک‌ها	
ماده (۷)	تسری معافیت‌های مالیاتی بازار سرمایه به بازار پول	
ماده (۸)	تسهیل وصول مطالبات معوق بانک‌ها از طریق اصلاح ماده مربوط به مزایده در قانون ثبت اسناد و املاک	
ماده (۹)	حذف ضامن حداقل سود و ضمانت بازخرید از اوراق بهادار منتشره شرکت‌ها از طریق مجاز دانستن فروش اوراق بهادار بخش خصوصی به قیمت بازار و تعیین نرخ سود این اوراق متناسب با ریسک آنها	سیاست‌های بازار سرمایه
-	ایجاد صندوق‌های بازنشستگی خصوصی	
ماده (۱۱)	عدم نیاز به رعایت تشریفات مربوط به مزایده و مناقصه توسط دستگاه‌های اجرایی در خصوص ابزارهای تأمین مالی که خرید، فروش و اجاره دارایی جزئی از فرآیند تأمین مالی است	
-	پرداخت ارزش سوخت صرفه‌جویی شده در ازای برقی کردن چاه‌های کشاورزی با اولویت استفاده از انرژی‌های نو و تولید آب شیرین و کلیه طرح‌هایی که منجر به صرفه‌جویی انرژی شود	محرک‌های خروج از رکود
ماده (۲۷)	تخصیص درآمد حاصل از عوارض صادراتی برای تشویق صادرات کالاهای با ارزش افزوده و محتوای فناوری بالا	
-	افزایش سرمایه صندوق‌های حمایتی تحت پوشش وزارت صنعت، معدن و تجارت	
-	تسریع در رفع ابهام و تعیین تکلیف بدهکاران ارزی و پیش‌بینی مشوق‌های مناسب برای خوش‌حساب‌ها	
ماده (۱۴)	افزایش شدن شهرک‌های فناوری به حمایت از شهرک‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات	

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۳۸۸۹

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهار نظر کارشناسی درباره: «لایحه رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» (ویرایش اول)

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدل‌سازی)

مدیر مطالعه: سیدهادی موسوی‌نیک

تهیه و تدوین‌کنندگان: محمدرضا عبداللهی، موسی شهبازی غیائی، سعید توتونچی ملکی، احسان آقاجانی معمار، سیدمحمدرضا حسینی، سیدهادی سبحانیان، حسین هرورانی، محمدتقی فیاضی، شاهین جوادی

دفاتر اظهار نظر کننده: مطالعات بخش عمومی، مطالعات زیربنایی، مطالعات انرژی، صنعت و معدن، مطالعات اجتماعی

ناظر علمی: محمد قاسمی

متقاضی: کمیسیون مشترک بررسی لایحه رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

همکاران: —

همکاران خارج از مرکز: —

اظهار نظر کنندگان خارج از مرکز: ناهید حکیم شوشتری، بهزاد لامعی، بیژن رحیمی دانش، عباس محسنی، احمد شعبانی، کامران ندری، مرتضی عزتی، محمد سلطانی، سید ابوالفضل فاطمی‌زاده

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. لایحه رفع موانع تولید

۲. نظام مالی

۳. بانک

۴. سرمایه

۵. صندوق توسعه ملی

۶. بانک مرکزی

تاریخ شروع مطالعه: ۱۳۹۳/۵/۲۹

تاریخ خاتمه مطالعه: ۱۳۹۳/۶/۳۰

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۶/۳۰